

Новини ▶ 6
Тотю Младенов
поиска 270 лв.
минимална заплата

Предложението предизвика
остра реакция от страна на
бизнес организациите

Компании ▶ 12-13

Lowcost компаниите настъпват на авиопазара през 2010 г.

▶ Повече дестинации, а не по-ниски цени ще увеличат превозените пътници

Компании ▶ 11
Застрахователните
премии ще се
облагат с 2% данък

Новият налог върху
полиците няма да про-
мени съществуващото
в момента облагане на
печалбата на компа-
ниите

Компании ▶ 11
“Трейс Груп холд”
излезе на печалба
над 1 млн. лв.

През първите три месеца
на 2010 г. “Трейс” уве-
личи приходите си от
продажби над 2 пъти до
39.2 млн. лв.

pari.bg
Пари

Сряда

2 юни 2010, брой 101 (4912)

USD/BGN: 1.60907

▲ +1.25%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.21550

▼ -1.23%

Българска народна банка

Sofix: 374.19

▼ -1.96%

Българска фондова борса

BG40: 107.51

▼ -1.06%

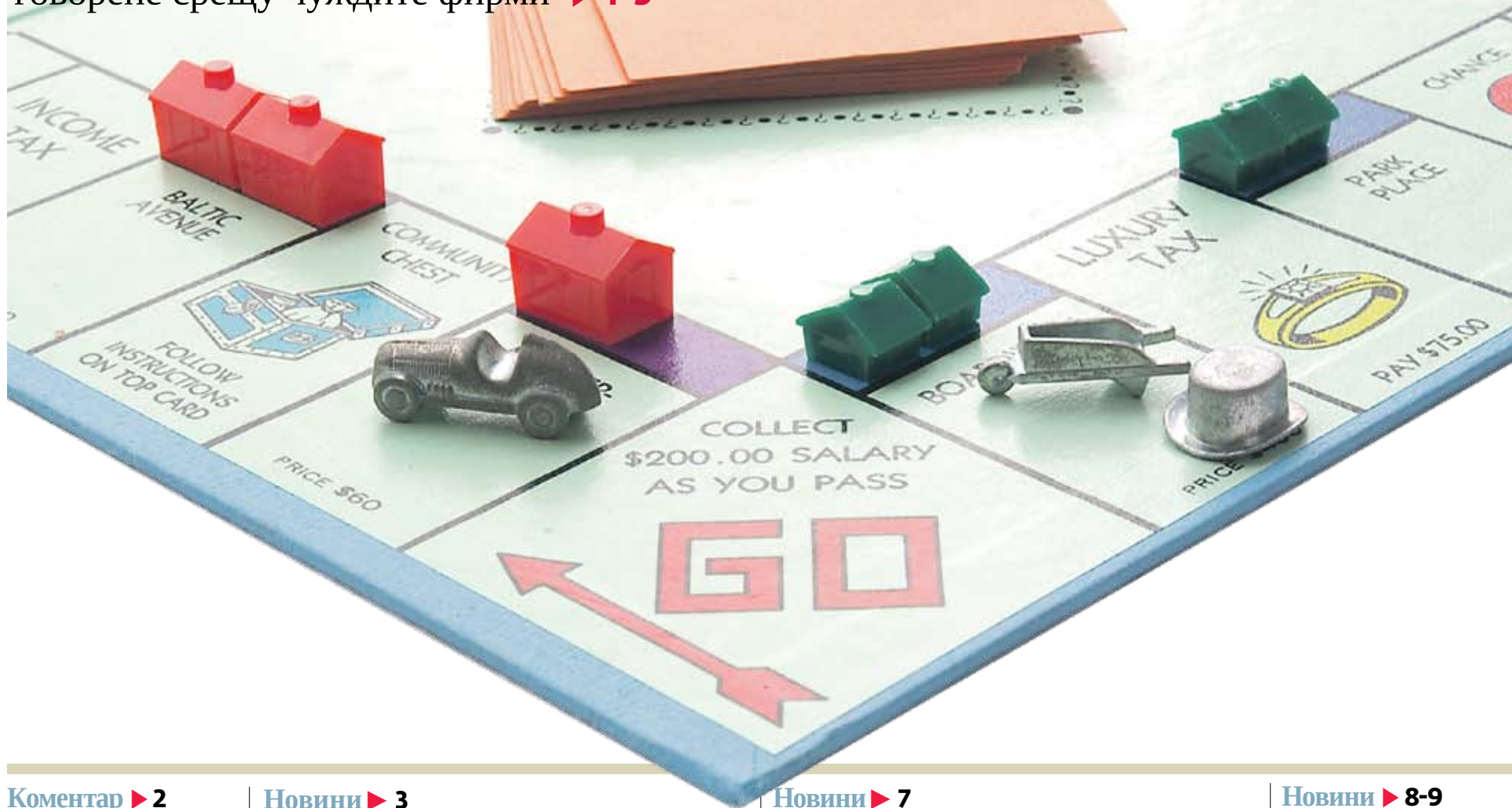
Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

НЕ СТАВА САМО С НИСКИ ДАНЪЦИ

Въпреки запазването на ниски данъци България остава непривлекателна дестинация за чуждите инвеститори. Причините са неподготвената администрация, колебливото поведение на правителството по антикризисните мерки и популисткото говорене срещу чуждите фирми ▶ 4-5

Коментар ▶ 2
Г-н адвокат, мога
ли да пуша в
ресторанта

И сега какво, ако пуша в
ресторанта, нарушавам ли
закона или не? Това е най-
новият казус, който успяха
да създадат депутатите
ни. Пушачите тотално се
объркаха кога нарушават и
кога спазват законите

Новини ▶ 3
Красимир Гергов призна,
че е собственик на bTV

На десетата годишнина на
телевизията рекламният
бос призна, че е бил при-
нуден да бъде консултант
или партньор на собстве-
ниците, защото законът
не му го е позволявал

Новини ▶ 7
Слаб оптимизъм за
бюджета през април

За първите четири
месеца на годината
дефицитът е 1.3 млрд.
лв. В сравнение с
периода януари - март
той е намалел с близо
400 млн. лв.

Новини ▶ 8-9
Държавата ще
плати 60 млн. лв.
за ликвидация
на фирми

Минимум 200 хил.
дружества и кооперации
няма да се пререгистрират в
Търговския регистър до края
на годината, когато изтича
крайният срок за това

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Петър Чобанов

Комисията за финансов надзор с председател Петър Чобанов подписа Меморандум за разбирателство, взаимна помощ и обмяна на информация с Комисията за финансов надзор и Агенцията за застрахователен надзор на Република Македония. Основната цел е да се разработят и усъвършенстват механизмите за обмяна на опит и данни във връзка със застрахователните компании и пазара в двете страни.

Губещ
Марк Хърд

Hewlett-Packard се очаква да съкрати близо 3000 служители през следващите няколко години. Целта на компанията, която се ръководи от Марк Хърд, е да оптимизира разходите си. Най-големият производител на компютри в света обявя, че очаква да спести разходи за около 1 млрд. USD годишно. Новината за съкращенията дойде месец след като HP погобриха прогнозата си за тази година.

Мнения

► По повод призива на чужди икономисти Гърция да напусне еврозоната. Няма как да стане това с валутата в Гърция. Никой няма да го допусне, няма връщане назад. Острови ли ще продават, мерки груги ли ще взимат. Напускането на еврозоната ще е началото на края на Европейския съюз. Това ще е снежната топка на голямата лавина на илюзията Европейски съюз. Ще има още клатушкане, но според мен рано или късно Утопията ще свърши.

Пламен

Коментар

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Г-н адвокат, мога ли да пуша в ресторанта

И сега какво, ако пуша в ресторанта, нарушавам ли закона или не? Това е най-новият юридически казус, който успя да създадат депутатите ни. Пушачите тотално се объркаха кога нарушават и кога спазват законите. Първо предходното правителство реши, че от 1 юни вече няма да е разрешено да се пуши на обществени места. После обаче техните наследници отмениха забраната. Има забрана, няма забрана, явно може да се пуши навсякъде. Да, ама не. Оказа се, че заради забавянето на законодателните процедури се появява дупка, в която за една цигара с кафе или бира в заведение ще трябва да платите глоба от 50 лв.

Любителите на юридически казуси обясняват... Това, че депутатите отмениха забраната, е първата стъпка, следва решението да бъде обнародвано в "Държавен вестник". Това можеше да се случи вчера (1 юни), но такъв текст не се появи. Така или иначе, ако пушите на 1 юни, сте в нарушение. Поне от 2-ри можехте да си гълтате дима без всякакви терзания, но едва ли някой ще се

Дарина Черкезова
dcherkezova@pari.bg

Най-лесният начин да не нарушавате законите за тютюнопушенето в България е просто да не пушите

занимава с извънреден брой на "Държавен вестник", за да спазва графика за свободно пушене в началото на юни. Така че юридически - най-рано в петък, когато излиза и следващият редовен брой, кафето с цигара на обществени места няма да е закононарушение. Почти... Защото следва процедура за определяне на наредба за условията и реда за пушене на обществени места. А за да се случи и това, законът предвижда тримесечен срок. Може да се случи на следващия ден, но може и през септември.

Успокоението е, че за времето между публикуването на зелената светлина за пушене на обществени места в "Държавен вестник" до излизането на специалната наредба няма да се правят проверки и няма да има глоби. На никого в държавата няма да му пука къде пушите. Ако обаче и в петък не се обнародва решението за въвеждането на либерален режим за пушене, излиза, че трябва да си пригответе 50-ачки за глоби. Това е положението. Непушачи, ето още една причина да се

радвате, че не пушите, няма как да нарушите закона. Пушачи, за вас най-добрият юридически съвет май е да спрете да пушите. Ето добър повод, макар че не това бе първоначалният замисъл на депутатите.

Всъщност, ако вчера някой инспектор бе тръгнал на проверки в заведенията, нищо чудно да беше помогнал за закърпването на бюджета от събрани глоби. Защото българите са сред най-пушещите в Европа, а вчера никой не се бе отказал от цигарата с кафе или бира, за да спазва закона и да си спести санкции. И самите държавни институции обаче май не възприеха насериозно собствените си разпоредби. Защото май наистина не са сериозни. Докато държавите масово приемат закони, с които ограничават тютюнопушенето, защото така е по-добре за здравето на хората, в България депутатите казаха - ние се грижим за тютюневия бизнес и ресторантите. И затова от прекалена загриженост създадоха грижи и на любителите на тютюна, и на тези, които не го понасят.

pari.bg Топ 3

1 Времето на малките интернет фирми изтече. Над 40% от доставчиците работят на сиво, пазарът те първа ще расте.

2 Цената на Евровизия. Германия триумфира, а Мירו се оплака от негостатъчни инвестиции в представянето му.

3 Microsoft България пак сменя изпълнителния директор. Огнян Киряков напуска поста, след като 2 години оглавяваше компанията.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lapostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
gandreev@pari.bg
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
mveromirova@pari.bg
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
ivan.bedrov@pari.bg
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
mivanov@pari.bg

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
mkisiova@pari.bg
ЖУРНАЛИСТИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
bvacheva@pari.bg
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
dcherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
kyaneva@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iphilipova@pari.bg

Аманас ХРИСТОВ - 4395818
ahristov@pari.bg
Николема ЦВЕТКОВА - 4395876
ncvetkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
rdimitrova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
epulcheva@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
ggeorgiev@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
mangelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„Дните с по-малко от 2 операции ги броим „дъждовни“, тоест не е работено достатъчно

► **Калин Георгиев**, главен секретар на МВР, в интервю за в. „24 часа“

Число на деня

349

► хил. кутии цигари без бандерол или с бандерол с изтекъл срок и 18 199 къса цигари са иззели от МВР в проведената операция „Акцизите“

По случай Деня на детето

Министърката и децата

► **Здравният министър Анна-Мария Борисова посети 127-о СОУ „Иван Денкоглу“ в столицата**

Проф. Анна-Мария Борисова пита ученик:

► **Вие закусвахте ли тази сутрин?**

Той отговаря:

- Не.

Борисова към друго дете:

► **А вие?**

Ученикът признава:

- Ябълка, мляко.

Министърката категорично заявява:

► **Това не е достатъчно!**

Всеки трябва да е тръгнал закусил на работа или на училище. Иначе неяденето може да доведе до болести. От вашите родители трябва да бъдете възпитани така, че да нямате непълноценно хранене или да сте прехранени.

Здравната министърка се обръща към ученичка:

► **Защо не се запишеш на танци?**

- Не обичам да танцувам - казва тя.

Съвети от Борисова

► България е в умерения климатичен пояс и от ноември до април слънцето е слабо, ние ходим облечени и не можем да синте-

зираме витамин Д. Затова през лятото ви препоръчвам слънчеви бани, за да го ползвате после като натрупан резерв.

► Няма никаква полза от пушенето. Това е напълно излишен и вреден навик.

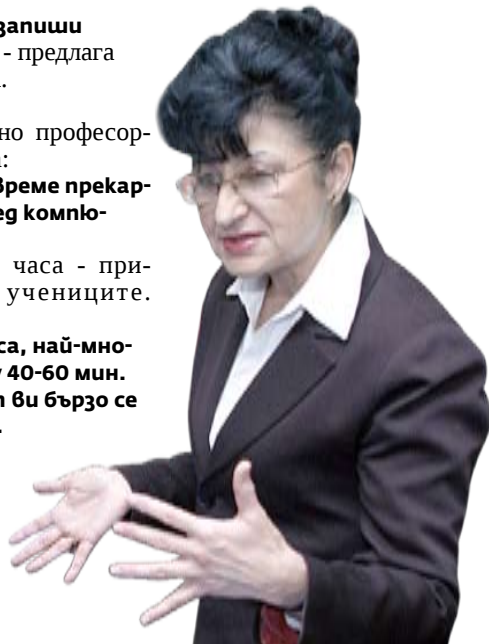
► **Тогава запиши плуване** - предлага Борисова.

По-късно професорката пита:

► **Колко време прекарвате пред компютъра?**

- По 2 часа - признават учениците.

► **Много са, най-много между 40-60 мин. Мозъкът ви бързо се уморява.**

Печат за качество

► Всички златни и сребърни бижута, които се продават у нас, трябва да носят гържавен печат, съобщават от НАП. Той се поставя в специализираните лаборатории на приходната агенция

На десетата годишнина

Красимир Гергов призна, че е собственик на bTV

На десетия рожден ден на bTV Красимир Гергов, който неофициално досега се спрягаше за собственик на телевизията, призна, че

през годините се е налагало да бъде консултант или партньор на собствениците на медиите, тъй като законът не му е позволявал

официално да бъде собственик. Не бях удовлетворен, тъй като така ти не носиш отговорност, призна пред bTV рекламният бос. Това беше причината да бъда консултант на News Corporation, CNN и т.н., обясни Гергов. От тази година обаче хората, които се занимават с рекламен бизнес, вече могат да притежават и електронни медии.

По темата дали има натиск върху медиите Гергов каза, че медиите вече са големи деца и няма нужда някой да ги бие по дупето.

Политиците не са глупави да налагат влияние върху телевизията, защото това ще бъде краят им, допълни още той.

За мен лично телевизията през годините, колкото и да е странно за вас, е като плод-зеленчук, каза пред bTV Гергов. Той допълни, че иска да има фирма, която да е като плод-зеленчук, където отиваш сутринта, отваряш, хората купуват - ако са ти хубави продуктите, ако са лоши - не купуват. Така стана и с bTV.

Красимир Гергов, партньор на сезонния собственик на bTV Медиа Груп, СМЕ

Част от KBC group **KBC**

Каско+ на ДЗИ
до **- 40%**

www.dzi.bg

Не става само с ниски данъци

Правителството засега не помага много на чуждите фирми, но поне да не пречи

Финансовият министър Симеон Дянков неведнъж е казвал, че ще води политика за превръщането на България в инвестиционен център в региона. Като притегателна сила за чуждите пари се повтарят няколко фактора: ниските данъци, фискалната стабилност и подобряване на инфраструктурата. В същото време за първото тримесечие на годината беше отбелязан отлив на чужди капитали.

Желание за устойчивост
Дотук единственото напълно вярно е това за данъците. Фискалната стабилност малко или много беше и продължава да е под въпрос покрай споровете за антикризисните мерки, планирания дефицит и намеренията за бъркане във фискалния резерв. Плановите за подобряване на инфраструктурата са чудесни,

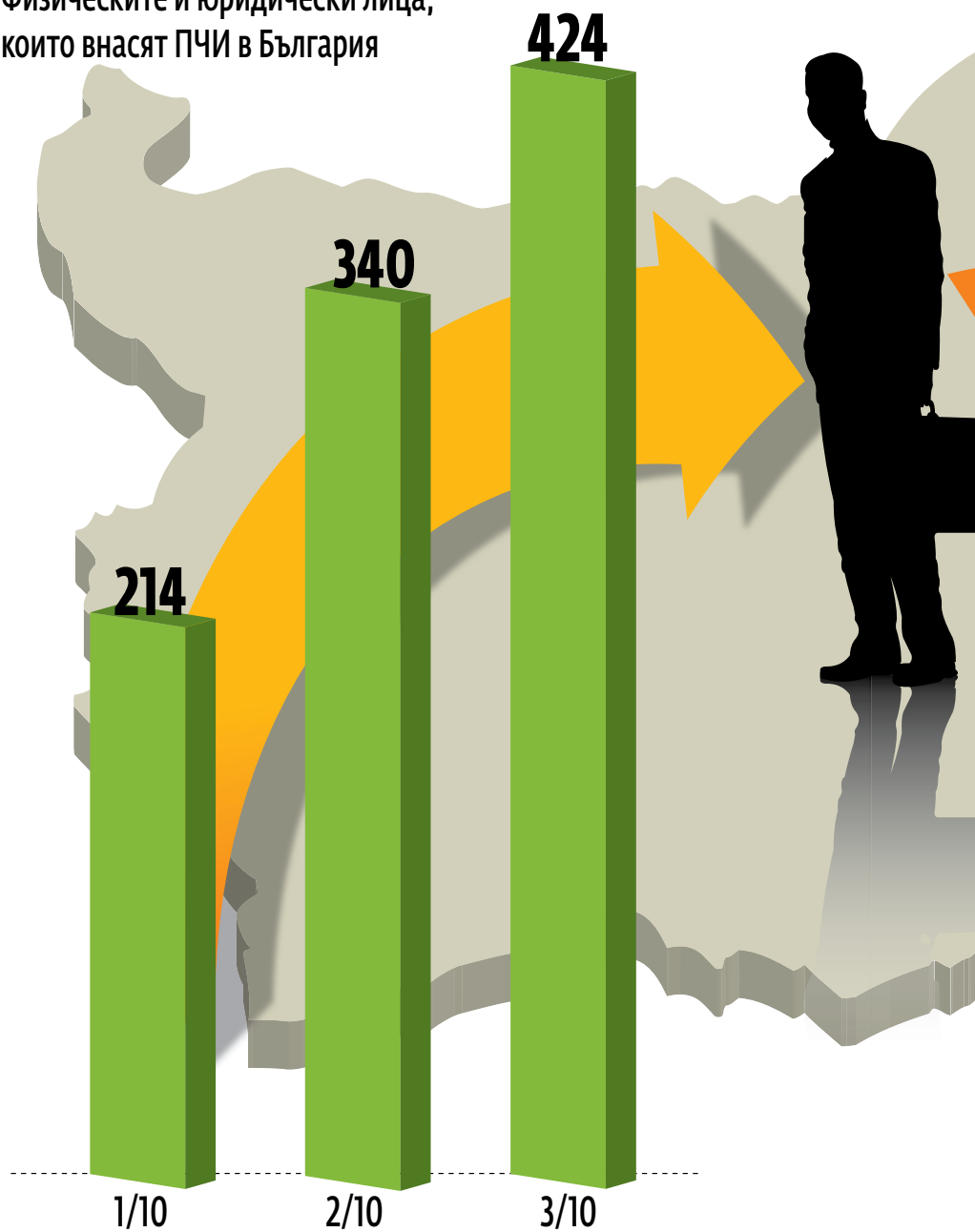
Филипа Радионова
philippa.radionova@pari.bg

но докато не мине време и не си проличи дали се изпълняват, остава пожелание. На всичкото отгоре кабинетът допълнително стряска бизнеса с обявеното преди време вдигане на ДДС, от което после се отказа, но не е сигурно докога. Експертите предупреждават, че ако се съди по финансовата политика, която правителството води, е много възможно скоро нещата пак да опрат до тази мярка. Колебливото поведение на управляващите по отношение на антикризисните мерки, каквото беше и случаят с данъците, създава

несигурност у инвеститорите, коментираха за в. „Пари“ представители на чуждия бизнес. Компаниите трябва да имат усещане за устойчивост, за да може да планират, обясни изпълнителният директор на Американската търговска камара Валентин Георгиев. Според президента на Българо-германската индустриална и търговска камара Бертрам Ролман страната дори не използва добре данъчните си преимущества. Ниските данъци трябва да се рекламират, и то в инвеститорски кръгове, казва Ролман.

Критику - га, но с основание
Към тази несигурност се добавя и личното отношение на премиера Бойко Борисов към някои конкретни компании и към чуждите фирми изобщо. След като Борисов перидично отправяше остри

Физическите и юридически лица, които внасят ПЧИ в България

реплики към трите електроразпределителни дружества, където проверките за нередности още не са приключили, преди дни той обвини чуждестранните мениджъри, че като дойдат тук, и се „побългарят“. Премиерът е прав

да защитава българските интереси, но трябва да избягва да отправя популистски обвинения, когато фактите още не са проверени, смята Бертрам Ролман. Не може да се очаква чуждият бизнес да е стожер на законовия ред

и правилата, коментира Деян Василев, президент на InvestNet.bg. Няма как да пренесат практиките си от чужбина, защото често тук те наемат местен мениджмънт. Той в много случаи няма предприемаческа култура, обяснява

Интервю Валентин Георгиев, изпълнителен директор на Американската търговска камара

Няма ясни приоритетни области за привличане

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Не се вижда устойчивост в решенията на правителството

► Господин Георгиев, ситуацията с чуждите инвестиции в последните месеци не е много розова, дори има отлив. Това само кризата ли е?

- Най-вече е кризата и това, че е необходимо бързо да се вземат решения за приоритетни области. Защото България е малка страна и като потенциал тя не може да захрани с ресурс всичките икономически отрасли. От особена важност е ние да определим няколко отрасли, които ще бъдат водещи и ще теглят икономиката напред. Трябва да заложим на тези отрасли, в които ние традиционно сме били силни и традиционно сме привличали интереса на чуждестранните инвеститори. Например инфор-

мационните технологии и биотехнологиите, тъй като тези неща дават веднага едно конкурентно предимство пред всичко останало. Т.е. ти даваш тласък на всички останали области. И дума да няма: и енергетиката. Задължително. Натам трябва да се насочат усилията.

►Какви трябва да са тези усилия?

- Преди седмица-две имахме обсъждане с министъра на икономиката за измененията в Закона за чуждите инвестиции и там виждаме, че се предвиждат стимули за тези области. Ние казваме: добре, преференции хубаво, само че виждаме опита на големите компании, на Cisco, IBM, HP в България, които направиха доста големи инвестиции и продължават да се разрастват. Всички тези компании имат тези необходими средства. Те

по-скоро се опитват да видят какви са ангажиментите на държавата в дългосрочен план. Тъй като те трябва да имат човешкия ресурс и да бъдат захранвани. Това, което на тях ще им помогне, е държавата да осигури една образователна система, която да може да произвежда такива висококвалифицирани кадри. Особено в енергетиката, където една инвестиция се развива в 15-20, че и повече години.

►Кои са гругите проблеми освен недостига на квалифицирани хора?

- Обичайните заподозрени са корупцията, съдебната власт. Обаче наистина в последните години забелязваме, че тези проблеми останаха на заден план и изплуват други. Тези в чисто административен план, обслужването, което е бавно или по някой път недостатъчно

квалифицирано и компетентно. Това административно обслужване не е задължително да се свързва с корупционни практики, а с прекалена предпазливост и неспособност да се действа бързо.

►Виждате ли промяна в месеците, откакто България има ново правителство?

- За мен е много показателен фактът, че новия мениджмънт на Българската агенция за инвестиции има визия. При нас имаше срещи в различни сектори, поне десетина. На тях сме канили Борислав Стефанов да присъства, да ни чуе, да си запише какво точно очакваме.

►Но когато говорим за образование, за администрация и обслужване, това вече е на централно политическо ниво.

- Безспорно ние нашата дейност сме я коментира

Мнения

Почти никой не спазва основни правила

Мисля, че чужди инвеститори се изтеглят още от края на 2007 - началото на 2008 г., защото за тях вече е ясно, че времето за бързи и лесни печалби чрез спекулативни инвестиции е свършило. След ваканционните жилища има голяма опасност да гръмнат два балона: на търговски обекти и на бизнес центрове.

Очаквам увеличаване на инвеститорите, които искат да строят производствени предприятия. Причината е, че цените на недвижими имоти и на вече съществуващи предприятия ще падат.

Бертрам Ролман, президент на Българо-германската индустриална и търговска камара

” **Премиерът трябва да избягва да атакува мощни инвеститори в популистичния си маниер, без предварително да са проверени всички факти**

Управляващите трябва да се опитат да създадат доверие на инвеститорите към правителството, да променят из основи Кодекса на труда и да реформират образователната система.

Премиерът трябва да избягва да атакува мощни инвеститори в популистичния си маниер, без предварително да са проверени всички факти. В много случаи недобрите резултати на някои предприятия са заради недостатъчно компетентната държавна администрация. От своя страна той е прав да защитава

интересите на българските граждани и подкрепям твърдението, че инвеститорите трябва да имат поведение като в родните си държави и те наистина се опитват да внасят предприемаческа култура. В повечето случаи успяват. Но в България няма добре подготвени и „културни“ мениджъри на средно и високо ниво. От моя опит ще кажа, че не е лесно като инвеститор да поддържаш култура и отговорност, ако голямата част от конкурентите не спазват основни правила и никой от държавните органи и синдикатите не им пречи да го правят.

Чуждестранният бизнес не може да бъде стожер на законовия ред

Когато се разгледат цифрите на малко по-детайлно ниво, картината не е толкова мрачна, тъй като в потоците инвестиции, реално погледнато, се включват няколко компонента: фирмени заеми към България, дялови инвестиции и реинвестиране на печалба. И немалка част от общата цифра е изплащане на фирмени заеми обратно към фирмите майки, които са кредитирали, докато цифрата на дяловите инвестиции реално се увеличава. Преди, когато бяха много големи инвестиции, тези числа не се виждаха. Сега България

Деян Василев, президент на InvestNet.bg, портал за привличане на чужди инвеститори

” **Спазването на правилата зависи от управляващите**

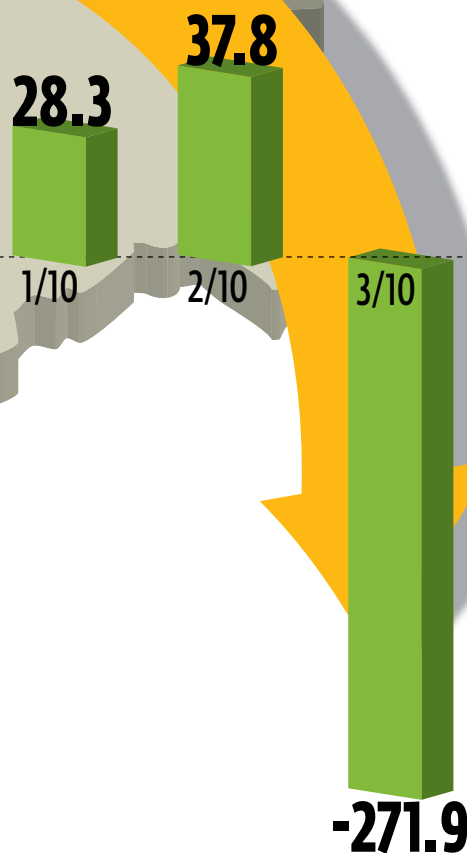
наистина се бори за всеки цент, за разлика от преди две години.

Политическото говорене и честото променяне на позиции разколебават и не помагат на чуждите инвеститори. Границата между обществен дебат за това какви мерки да се вземат и това усещане за несигурност е тънка. Т.е. желанието за демократичност и прозрачност в правителството води до усещане за колебаене, лашкане.

Становището на премиера за „побългаряването“ на чуждите фирми

е интересно. Всеки международен бизнес назначава локални мениджъри, има си локални практики. Няма как фирмите например от Германия или Австрия да транспонират всичките си практики тук. Няма и как бизнесът да стане стожер на справедливостта и законовия ред. И големите западни фирми също са били уличавани в корупция в чужбина. Така че темата с корупцията и лоялната конкуренция е много голяма тема. Управлението на закона, спазването на административни правила, но и намаляването им, тези неща зависят от управляващите.

През март е прехвърлен капитал под формата на заем от български предприятия към фирмите майки, млн. EUR

Графика: Гриша Струнджев

Бертрам Ролман.

Пожелания

На фона на всичко това според инвеститорите много по-важни проблеми пред чуждите фирми са следните: мудната и недружелюбна администрация, недостигът

на квалифицирана работна ръка, липсата на ясна правителствена политика за това кои сектори са приоритетни и не на последно място - бездействието, а понякога и толерирането на сивия сектор и на неспазването на правилата от много компании.

на инвеститори

рали и с премиера, и с министри.

► И виждате ли сигнали да отговорят на очакванията ви?

- Да, имаме хубав диалог, изграден най-вече с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

► Напоследък се случиха две неща, които правят впечатление навън. Едното е променливото политическо говорене, примерно „ще сваляме ганъците, ще вдигаем ганъците“. Както и критиките на премиера както към конкретни фирми, така и към чуждите инвеститори изобщо. Това как се отразява на настроението?

- За първото - тази колебливост сигурно е обяснима, опипва се кое ще е най-доброто решение.

Но тази колебливост не е добър сигнал. Винаги в условията на криза тя е много разколебаваща за чуждестранните инвеститори. Защото това, което ние наричаме устойчивост, не се вижда. И оттам нататък това е контрапродуктивно и за инвестиционните решения, които по принцип не се взимат толкова лесно.

А за второто не може да се съди само от едната или другата страна. И понякога има известна прибрзаност в това, когато едни очаквания не се постигнат в един инвестиционен срок. Тогава вече се смята, че инвеститорът едва ли не не може да покрие ангажиментите, които е приел. Само че тук има и друго нещо. По някой път ангажиментите няма как да се покриват, защото администрацията не реагира достатъчно бързо. Критиките са и справедливи, и несправедливи.

КОГАТО ИМАТЕ НУЖДА ОТ ЕКСПЕРТЕН ЕКИП
РАЗЧИТАЙТЕ НА НАС

SOCIETE GENERALE
ЕКСПРЕСБАНК

УСПЯВАМЕ ЗАЕДНО

0800 18 888

<http://www.sgeb.bg>

Младенов настоява за 270 лв. минимална заплата

Преговорите за увеличаването ще се водят на браншово ниво

В дебата между синдикати и работодатели да се увеличи ли минималната работна заплата се включи и министърът на труда Тотю Младенов. Чистият доход от минималното месечно възнаграждение не трябва да е под 211 лв., което е линията на бедност, каза Младенов. Според него, за да се прескочи тази летва, минималната работна заплата трябва да се увеличи от сегашните 240 лв. на 270 лв.

Браншови споразумения

Министър Младенов все пак обяви, че оставя изцяло в ръцете на синдикати и работодатели да се споразумеят кога и с колко да се вдигнат минималните възнаграждения. За момента това може да стане само с браншови колективни трудови договори, посочи министърът. Увеличаването на минималната работна заплата за всички в страната е свързано с редица други социални плащания, а през тази година бюджетът не може да си позволи допълнителни разходи, обясни Младенов.

По настояване на синдикатите в пакета с антикризисни мерки бе записано, че от 1 юли се създава нов механизъм за определяне на минималната работна заплата, който да доведе до нейното увеличаване. В него освен икономически трябва да се включват и

социални параметри, искал синдикатите. Тези дни в тристранката трябва да започнат разговори по тази точка от антикризисния пакет.

Реакция

В антикризисните мерки сме се съгласили не да повишаваме минималната работна заплата, а да изготвим обективни критерии за определяне на нейното ниво, което не е едно и също, коментира Цветан Симеонов, председател на БТПП. А в условията на спад на цените или на поръчките и оборота няма как да се увеличава минималната работна заплата, добавя Цветанов.

Да се вдига сега в условията на криза минималната работна заплата е изключително неподходящо дори и на браншово ниво, коментира Лукан Луканов, член на УС на КРИБ. През тази пролет българският бизнес изживява най-тежкия си период, независимо от посочваните от правителството признаци за съживяване, казва Луканов. Освен това има бизнеси, които много пострадаха от кризата и в които реалните минимални възнаграждения дори са по-ниски от минималната работна заплата, допълва той.

Сметки

Според синдикатите обаче вдигането на минималната работна заплата е антикри-

► Министърът на труда Тотю Младенов и министърът на образованието Сергей Изнатов открива кампанията "Знаете ли какво може да направи за вас социална Европа". В продължение на три дни в шатра пред паметника на Съветската армия посетителите ще бъдат информирани за възможностите, които им предоставя членството на България в ЕС

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

зисна мярка. Аргументите им са, че така ще нараснат приходите от данък общ доход и осигуровки. Наскоро синдикатите представиха разчети какъв ще бъде ефектът, ако от 1 юли минималната работна заплата стане 270, 290 или 310 лв. От него става ясно, че за шест месеца в първия случай у хората

ще останат 211 лв. повече, във втория - 351 лв., а в третия - 492 лв. Освен това като допълнителни данъци и осигуровки в бюджета ще постъпят съответно 6.815 млн. лв., 9.709 млн. лв. и 13.575 млн. лв.

Тези сметки са правени въз основа на данни, че хората, работещи у нас на ми-

нимална работна заплата, са 160 хиляди. Това съществено се разминава с данните, с които ние разполагаме от министерството на труда, обясни Димитър Бранков, зам.-председател на БСК. Те показват, че у нас 240 лв. взимат малко под 5000 души. В зависимост от годините трудов стаж хората

получават надбавки, които вдигат заплатите. Броят на хората с възнаграждения между 240 и 270 лв. е около 50 хиляди. Така ефектът от допълнителни приходи ще бъде много по-малък от разходите, които ще трябва да направи бюджетът, казва Бранков.

Мила Кисьова

Мнения

Върви се към сивия сектор

В условия на спад на цените или на поръчките и оборота няма как да се увеличава минималната работна заплата. Такова вдигане на границата трябва да се направи при много строги разчети. Защото, ако се избере едно високо за финансовите възможности на фирмите в момента ниво,

Цветан Симеонов, председател на БТПП

преминаването към зоната на сивия сектор ще ни бъде гарантирано. Аз бих задал въпроса обратно към г-н Младенов и към синдикатите: Ако имаме предложение за увеличение от 20% на минималната работна заплата, кога ще се увеличи производителността на труда в България с 20%?

Димитър Бранков, зам.-председател на БСК

щения и рязко увеличение на безработицата. Защото предприятията вече съкратиха хората с най-ниска квалификация, които получаваха заплати, близки до МРЗ. От друга страна, сближаването на долния праг със средните заплати има демотивиращ ефект за персонала с по-висока квалификация.

Ще има вълна от съкращения

Трябва да се изчака с вдигане на минималната работна заплата. Не само заради кризата. В момента нямаме инфлационен натиск. Освен това през последните години МРЗ расте с по-високи темпове от ръста на производителността на труда. В условия на криза ръстът на МРЗ ще доведе до нови съкращения

Безработицата през май пада до 9.53%

Според бизнеса е твърде рано да се твърди, че кризата си отива

Безработицата през май е паднала до 9.53%, съобщил министърът на труда Тотю Младенов. Така за трети пореден месец нивото на безработица в страната върви надолу, след като през февруари достигна рекордните 10.43%.

Оптимисти

Кризата започва да си отива и това показва току-що приключило изследване на Агенцията по заетостта, заяви министър Младенов. Според него 53% от работодателите в България смятат през следващата година да наемат до 6 души допълнително към персонала си. 15% от анкетираниите

посочват, че изпитват недостиг на квалифицирана работна ръка.

Фактът, че половината от анкетираниите работодатели са готови да наемат през следващата една година допълнителна работна ръка, говори за съживяване на пазара на труда, коментира Росица Стелиянова, директор на Агенцията по заетостта. Според нея това показва, че ръстът в заетостта и спадът в безработицата, който се наблюдава през последните три месеца, нямат само сезонен характер.

Песимисти

Според представители на бизнеса обаче подобни очаквания са твърде оптимистични. Все още промяната в нивото на безработицата е в рамките на статистическата грешка, казва Лукан Лука-

нов, член на УС на КРИБ. Докато не видим данни за промяна на потреблението, не можем да кажем, че излизаме от кризата. А потреблението е много ниско и това задушава много индустрии, които реализират продукцията си основно на вътрешния пазар, казва Луканов.

Регистрация

С промени в Закона за насърчаване на инвестициите ще задължим всички работодатели - и частни, и публични, да регистрират всяко свободно работно място в бюрата по труда, заяви министър Тотю Младенов. Така ще получим по-ясна картина за пазара на труда и ще знаем къде да насочваме безработните, както и какво обучение да им осигурим, обясни Младенов.

Парното поскъпва с още 10% заради новата цена на природния газ

Електроенергията може да запази старите си цени от 1 юли

Ако цената на природния газ се увеличи с 15%, парното може да поскъпне с още 10%. Това каза шефът на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) Ангел Семерджиев.

Към момента от комисията са изчислили повишение на топлоенергията между 8 и 35% за различните топлофикации. Тези разчети обаче са правени при настоящите цени на синьото гориво, без да са предвидени промените от новия ценови сезон.

Анализ на дружествата

Ангел Семерджиев отхвърли хипотезата, че при скок на природния газ с 15% топлофикационните дружества ще поискат увеличение за своята услуга между 18 и 45%. Според него при поскъпване на парното с повече от 15% ще се установят труднопостижими

цени на пазара. Въпреки това Семерджиев призна, че новата цена на синьото гориво ще се отрази на топлоенергията.

ДКЕВР ще направи подробни анализи на всяко топлофикационно дружество. През следващите две седмици в регулатора ще работят по образуването на новите цени на топлинната енергия. В момента комисията разглежда състоянието на всяко от дружествата, какво е нивото на техните постоянни разходи и имат ли резерви.

Компенсации

Исканите увеличения са, за да компенсират натрупаните разходи на дружествата през предишния регулаторен период. От енергийния регулатор прогнозираха, че повишението на крайните цени ще бъде по-значително при малките топлофикации, тъй като при тях потреблението спада и това влияе много силно върху техните приходи. Големите топлофикационни дружества, като тези в София и Пловдив, имат много повече резерви

и много по-лесно ще поемат увеличенията.

Заплаха

Цените на електроенергията за битови потребители от 1 юли ще може да останат същите. Това каза председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев след редовното заседание на комисията във вторник. Представители на Електроенергийния системен оператор алармираха, че ако токът не поскъпне достатъчно, енергийната сигурност на страната ще бъде застрашена. Семерджиев обаче отхвърли подобна възможност - той заяви, че ще се търсят начини да не бъде увеличена цената на тока, като в същото време се отчетат и исканията на производителите и доставчиците.

Представители на трите електроразпределителни дружества в страната се обединиха около становището, че предвидените от регулатора увеличения няма да са достатъчни, за да компенсират загубите им. Преди седмица предварителни разчети на държавната комисия

„Увеличаването на топлофикационната услуга, по-големи от 15%, са труднопостижими

Ангел Семерджиев, председател на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране

► Увеличението на цените на топлоенергията ще стане ясно, след като "Булгаргаз" внесе предложение за цената на природния газ от 1 юли

показаха, че токът трябва да поскъпне с 5 до 7%. Според Ангел Семерджиев енер-

гийните дружества все още имат резерви, които ще бъдат използвани аргументи-

рано при определянето на новите цени.

Елина Пулчева

Слаб оптимизъм за бюджета през април

На месечна база хазната е на плюс 370 млн. лв.

За първите четири месеца на годината дефицитът е 1.3 млрд. лв. Това показват данните на Министерството на финансите. В сравнение с периода януари - март той е намалял с близо 400 млн. лв. Това се дължи на вноската на БНБ, която управителят на централната банка Иван Искров официално преведе в хазната на 29 април. Става дума за 354 млн. лв.

Към 30 април приходи-

те в бюджета стигат 7.493 млрд. лв., което представлява 28.2% от годишните разходи. Свиването на приходите се дължи най-вече на по-малките постъпления от ДДС и акцизи. Разходите за разглеждания период са 8.792 млрд. лв. На месечна база за април хазната е на плюс 369.6 млн. лв.

Добри новини

През април се наблюдават няколко позитивни неща, каза старши икономистът от „Отворено общество“ Георги Ангелов. По думите му първото е, че се наблюдава фискална дисципли-

на. Второто е, че приходите от ДДС и акцизи слабо се повишават в сравнение с първите четири месеца на 2009 г. Като цяло се наблюдава известно подобрене на данъчните приходи, допълни Ангелов.

Важно е какво следва

Много е важно да се види дали тази тенденция е устойчива, а не е само еднократно явление, каза още той. По думите му излишъкът на месечна база за април до голяма степен се дължи на вноската на БНБ, а следващия месец нея няма да я има. Много е важно отгук насетне правителството да продължи да спазва строга фискална дисциплина.

Преди месеци, когато мисията на МВФ беше у нас, представителите на фонда предупредиха правителството, че най-голямото предизвикателство ще са бюджетните постъпления. По това време финансовият министър Симеон Дянков беше оптимистично настроен, че тази година бюджетът ще е балансиран. По-късно обаче се оказа, че се налага актуализация на бюджета и дефицитът в края на годината ще е 4.8%. Фискалният резерв към 31 април е 6.671 млрд. лв., докато в началото на годината той беше 7.67 млрд. лв.

Биляна Вачева

► Докато финансовият министър Симеон Дянков е на посещение във Финландия, от опозицията (БСП) прогнозираха, че ще има нова актуализация на бюджета

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Пътувай комфортно с нови цени

- **Автомаско**
Нови до 20% по-ниски цени
Ремонт в доверен сервиз без значение възрастта на автомобила
До 24 часа изплащане на малки щети за цялата страна
- **Гражданска отговорност на МПС**
Нови до 20% по-ниски цени*
До 30% отстъпка с бележка от КАТ за липса на виновно причинено ПТП през последните 5 г.
- **Денонощен Автоасистанс**
- **Безплатно SMS и e-mail известяване**

www.allianz.bg **Allianz**

Автомобилно застраховане от Алианц

На прав път си!

* За най-малките автомобили до 1800 см³ и водачи на възраст от 20 до 70 г., вали за територията на Р България.

Държавата ще плати минимум лв. за ликвидация на търговски

Администрацията ще трябва да се бори с големия брой на пререгистрации в последния момент

Минимум 200 хил. дружества и кооперации няма да се пререгистрат в Търговския регистър до края на годината, когато изтича крайният срок за това. Те ще трябва да се ликвидират чрез служебни ликвидатори, на които държавата ще се наложи да плати най-малко по 300 лв. за всяка процедура, или общо около 60 млн. лв., коментира Емил Радев, народен представител от комисията по правни въпроси. Все още се обсъждат варианти откъде може да бъдат осигурени тези средства, каза за в. „Пари“ Радев. Това може да стане за сметка на имуществото на дружеството или ако се въведат стимули или санкции за пререгистрацията. Според различни прогнози фирмите, които няма да се пререгистрат до края на годината, може да достигнат 400-500 хил.

Лавина от документи

За последните около 2.5 години от старта на Търговския регистър са се пререгистрели едва около 220-230 хил. фирми. Очаква се в последния момент да се пререгистрат поне още 500-600 хил., което ще изправи пред сериозно предизвикателство служителите в регистъра.

Трябва да се има предвид, че към момента документите масово се подават на хартиен носител, при което обработката им става доста по-бавно.

Търговският регистър ще бъде затрупан с работа и във връзка с обработването на финансовите отчети на компаниите, за които крайният срок е краят на юни. Миналата година само 30% от документите бяха подадени по интернет. През юни в системата постъпваха около 30 хил. документа на ден. Тази година пак ще се случи нещо подобно, коментира Васил Величков, управител на Gamma Net IS, компанията, която отговаря за техническата поддръжка на системата на Търговския регистър. Според него сега качеството и бързината на работа на служителите обаче ще бъде повлияно и от факта, че вече 6 месеца служителите не са получавали бонусите си към заплатите. За същия период не е платено и на фирмите, които отговарят за техническата поддръжка на системата. Вече е натрупано забавяне в работата на служителите и нищо чудно пак да се стигне до дълги опашки пред гишетата на регистъра, коментират представители на бизнеса.

30

▶ процента от документите постъпват в Търговския регистър по интернет

230

▶ хил. фирми са се пререгистрели в Търговския регистър към момента от старта на работата му в началото на 2008 г.

500

▶ хил. фирми може изобщо да не се пререгистрат, показват най-крайните прогнози на експертите

Няколко идеи

Трябва да се въведе допълнителен стимул за подаването на документи по интернет, предлага Величков. Цената на електронната

▶ Законът за Търговския регистър има нужда от реформи, идеите ви са добри, депутатът Емил Радев (вдясно)

услуга може да е не с 30, а дори със 70% по-ниска, за да се улеснят процесите по обработка на данните, смята той.

Таксата за подаване на

документите на гише е 50 лв. За да се справи с финансовите си проблеми Агенцията по вписванията, трябва да се заложи на възможностите за усвоява-

не на евросубсидии, смята Валентин Георгиев, изп. директор на Американската търговска камара в България (AmCham).

Дарина Черкезова

Бизнесът поиска да има контролиран достъп до информацията в

Законодателните промени може да бъдат факт в рамките на парламентарната сесия

Да се предостави контролиран достъп до данните в Търговския регистър, като се създаде възможност да се проследява кой и кога е проявявал интерес към тях. Това е едно от предложенията в общия проект на AmCham, БТПП, БСК и КРИБ, който бе представен за обсъждане на депутатите в Комисията по правни въпроси и Комисията по икономическа политика

преди няколко месеца (вж. карето).

Идеята е да не се виждат копия на лични карти, спесимени или договори за управление, но да се запази достъпът до дружествения договор и устава на компанията. Около 2.5 години след старта на работата на регистъра проблемът с достъпа до конфиденциални данни през него все още е на дневен ред. Търговският регистър е един от малкото успешни проекти, свързани с изграждането на електронно правителство, но той определено има нужда от подобрения, коментират авторите на предложенията за промени в законодателството.

Проблеми на дневен ред

Трябва да се предвиди и механизъм за защита на фирмените наименования, например първият по време да е първи по право при регистрацията

14

▶ или 30 дни да бъде срокът, с който да разполагат фирмите, за да направят корекции в заявлението си, предлагат работодателите

на наименованието. Това каза Владимир Пенков, управляващ съдружник на адвокатско дружество „Пенков, Марков и партньори“, при представянето на идеите на работодателските организации.

По думите му в момента има около 30 фирми, в наименованието на които присъства думата „Сони“ например. Законодателят трябва да предвиди някакъв механизъм за промяна в наименованията на фирмите, които злоупотребяват с утвърдени търговски марки или регистрират имена, прекалено близки до тези

на други компании.

Ако някоя фирма иска да „скрие“ лична или конфиденциална информация, която вече е била публикувана в регистъра, тя ще трябва да подаде нови документи. Причината е, че обработените по електронен път документи не могат да се коригират, понеже са подписани с електронен подпис и защитени с цифров сертификат, стана ясно по време на обсъждането на идеите за законодателни реформи..

За ликвидацията на фирмите, което е скъпа и бавна процедура, също са предвидени промени с оглед на нейното подобряване. Тя може да стане 8-10 пъти поевтина и бърза, коментира Пенков.

Да се предвиди срок от 14 до 30 дни за корекции в заявленията за пререгистрация, ако са допуснати пропуски, предвижда друго предложение на работната група.

Идеи Ключовите предложения за реформа

▶ да се прегостаби допълнителен срок за поправки на пропуските в заявленията, преди да се произнесе отказ с цел намаляване на разноските и броя на процедурите;

▶ да се прегвиди процедура за защита както на личните данни, така

и на фирмените наименования;

▶ да се създаде по-ефективна и икономична уредба на служебната ликвидация на търговските гружества, пропуснали да се пререгистрат в законния срок;

▶ да се въведе надеждна процедура за недопускане на повторно изискване на вече включени в регистъра документи, особено от грузи общински органи.

Възможно е да се въведе и някаква минимална цена при въвеждането на допълнения.

Подкрепа и срокове

Към момента 99.99% от идеите ни вече получават подкрепата на депутатите, коментира Валентин Георгиев, изп. директор

на Американската търговска камара в България (AmCham). Според него до края на юни може да се даде старт на законодателната инициатива.

В рамките на тази парламентарна сесия законодателните промени ще бъдат факт, коментира Емил Радев.

Дарина Черкезова

30

▶ фирми в Търговския регистър имат наименования, в които присъства търговската марка „Сони“

60 млн. дружества

призна през представителите на бизнеса

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

„Цената на електронната услуга може да е не с 30, а дори със 70% по-ниска, за да се улеснят процесите по обработка на данните

Васил Величков, управител на Gramma Net IS

Търговския регистър

„Трябва да се предвиди механизъм за защита на фирмените наименования

Владимир Пенков, управляващ съдружник на адвокатско дружество „Пенков, Марков и партньори“

Здравното ведомство не знае как ще харчи допълнителните 220 млн. лв.

Според Борисова осигуряването на медикаменти няма нищо общо с административната реформа

Здравният министър проф. Анна-Мария Борисова не даде яснота как може да бъдат използвани тези 220 млн. лв., с които ще бъде актуализиран бюджетът за здравеопазване. Нека да дойдат парите, тогава ще видим, лаконично отбелязала, след като изнесе лекция пред ученици от 127 СОУ в столицата.

Параметри

По отношение на здравната карта Борисова подчерта, че трябва да е задължителна. „Ако тя не е задължителна, няма да има реформа в здравеопазването. Каква реакция да има? Всички болници са вътре и аз съм получила информация от всички болници.“

Попитана как ще направи така, че свиването на разходите да не повлияе на снабдяването с лекарства след актуализацията на бюджета, Борисова поясни, че осигуряването на медикаменти няма нищо общо с административната реформа. Административната реформа засяга администрацията, парите за лекарства са си пари за лекарства. Нито една болница не е поискала да бъде съкращавана, заяви тя.

Трудно осъществимо

Ученици от 127 СОУ поискаха да бъдат върнати медицинските сестри, лекарите и зъболекарите в училищата. „Тази работа е нископлатена, а лекарите са малко, за да заемат тази длъжност.“ Едно е да желаеш, друго е реалността, посочи тя.

Светлана Желева

► Административната реформа засяга администрацията, парите за лекарства са си пари за лекарства, заяви проф. Борисова

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

16.9

► млн. лв. ще преведе Националната здравноосигурителна каса на аптеките за извършени дейности до 15 април 2010 г.

Акценти НЗОК плаща едва 40 млн. лв.

► От вчера НЗОК започна да плаща на лични лекари, специалисти и зъболека-

ри за дейности, извършени през април. Превидени са 40 млн. лв.

► Ще бъдат трансферирани и 16.9 млн. лв. на аптеките за времето до 15 април, като в тях е включено и доплащане за предишния отчетен период.

Над 70% от студентите у нас са с невнесени здравни вноски

Най-често се пропуска плащане на вноски между завършване на средно образование и записването в университет

Над 70% от студентите имат пропуски в здравното осигуряване за един, два или три месеца, съобщиха от НАП. Оттам даноха за пример един от най-големите университети у нас, без да споменават името му. От 1629 студенти, приети в първи курс през есента на 2009 г., за 1124 няма платени здравноосигурителни вноски. Обикновено учениците завършват средното образование до края на юни на текущата година, а започват следването си през септември или октомври. В диапазона юли - септември те не се осигуряват от ре-

публиканския бюджет, от който се плащат вноските на учениците и студентите. Затова за този период те трябва да внесат здравните си вноски за своя сметка.

Дълг

Ако младеж е завършил средното си образование през юни 2009 г., а се е записал в университет през октомври, той към настоящия момент трябва да внесе 31.20 лв. здравни вноски за трите месеца юли, август, септември и още 2.43 лв. лихви. Ако университетът започва обучението през септември, тогава първокурсникът е длъжен да внесе 20.80 лв. за двата месеца юли и август и 1.72 лв. лихви.

Възстановяването на здравни права става, след като бъде платен пълният размер на главницата и лих-

► Има опасност една част от студентите да не могат да ползват безплатни здравни услуги

СНИМКА БОБИТОШЕВ

вата. Размерът на лихвата се мени ежедневно, така че е препоръчително, преди да се издължи сумата, да се направи справка за актуалния размер на лихвата, казаха от НАП.

Пуск

От ведомството на Краси-

мир Стефанов припомниха, че при повече от три неплатени вноски за последните три години се прекъсват здравните права. Това е и причината голяма част от студентите да се окажат без право да ползват безплатните здравни услуги.

Бялина Вачева

Кризата в еврозоната май не е толкова лоша за Германия

Страната е най-малко засегната от другите държави в ЕС, износът ѝ се стимулира от слабото евро

Кризата, която силно разкласти доверието в еврозоната, може да се окаже не толкова лоша за Германия. Слабото евро стимулира износа, а дългът на страната се обслужва по-лесно, коментират икономисти. Но кризата си е криза и Германия може и да не излезе победител от нея.

Стабилен индекс

Индексът DAX на водещите германски акции се справя по-добре от индексите на другите европейски пазари пак благодарение на ниското евро. Той отчита всекидневно осреднената пазарна стойност на тридесет от най-търгуваните германски акции на борсата във Франкфурт. От 1 януари тази година DAX добави 0.65% към стойността си, докато индексът на евро-

зоната Eurostoxx 50 загуби над 11%.

Печеливи износ

Износът печели от ниското евро и германските стоки стават по-евтини извън страната. Автомобилите на Volkswagen, химическите продукти на BASF и инструментите и частите за коли на Bosch са по-конкурентни извън Европа и слабото евро стимулира тяхното търсене, но само за страни извън еврозоната. А 42% от стоките, изнасяни извън Германия, са за страните в еврозоната, които не печелят от спада на еврото.

Държавните книжа са търсени

Германските облигации, които се смятат от инвеститорите за основен измерител за стабилност на финансовата система, са много търсени. Това се дължи на страховете, свързани с облигациите на застрашените страни като Гърция, Португалия или Испания. Ето защо Берлин може да предло-

жи по-ниска лихва и по-добри условия за рефинансиране. Миналата седмица лихвата по десетгодишните германски облигации достигна най-ниското ниво, отчитано някога, от 2.55%. Търсенето им от инвеститорите се увеличи заради сигурността, която предлагат.

Какво казват експертите

Изследване на Financial Times Deutschland сред 13 главни икономисти на големи германски банки показва, че според някои от тях икономиката на страната не е пострадала от кризата в Гърция. За повечето от тях отрицателните и положителните ефекти взаимно се неутрализират, докато 42% смятат, че Германия като цяло се е справила по-добре от останалите. В крайна сметка всички са засегнати от кризата, но Германия е по-малко пострадала от останалите страни, а може би и печеливши.

► Кризата не се отрази отрицателно нито на държавните облигации, нито на основния индекс на Германия, който нарасна с 0.65% от януари

Нова вълна от несъбираеми банкови кредити

Загубите на европейските банки от лоши заеми ще останат големи през следващата година и половина

Европейската централна банка предупреди, че банките в страните от еврозоната са изправени пред втора вълна от лоши заеми. Общите загуби през следващите 18 месеца може да достигнат 195 млрд. EUR. Финансовите институции трябва да вземат мерки да се подсилят срещу ликвиден риск, смятат от ЕЦБ.

Растящи гълзове

Загубите от необслужвани кредити през тази година се очаква да достигнат 90 млрд. EUR и 105 млрд. EUR през 2011. За миналата година лошите заеми са 238 млрд. EUR.

Общата сума на загубите

между 2007 и края на 2010 г. най-вероятно ще е по-малка от очакваното. Но в своя последен доклад за финансовата стабилност, публикуван вчера, централният трезор на еврозоната посочва, че обемът на отписаните заеми може да се увеличи, ако в страните от ЕС рисковете по държавния дълг и затегнатите мерки на правителството дръпнат надолу икономическия растеж.

Трудностите

Предизвикателства пред банките са отслабващият пазар на търговските имоти и стотици милиарди евро, раздадени като несъбираеми заеми. Икономическите проблеми в Източна Европа и потенциалното съперничество между правителство и банки за рефинансиране също са заплаха, твърди докладът.

Значителният фискален

► Лукас Пападемос, заместник-председател на ЕЦБ, коментира предизвикателствата пред банките на Стария континент

СНИМКИ BLOOMBERG

дисбаланс остава, затова отговорност на всяко правителство е да ускори фискалната консолидация,

за да осигури устойчиви парични средства, заяви заместник-председателят на ЕЦБ Лукас Пападемос.

Критикуват рейтинговите компании за бавната им реакция

Вместо да дават информация на финансовите пазари, агенциите черпят данни оттам, твърдят икономисти

по-рано, коментира Ноаие на конференция на управителите на централните банки в Сеул вчера. Ненавременното поднасяне на оценките е огромен проблем, добави той.

Пог натиск на пазара

Фактът, че тези решения бяха взети в едно определено време под натиска на пазарите, показва, че вместо да подават информация на пазарите, рейтинговите агенции всъщност черпят информация от тях. Сигналите, които тези компании подават, идват твърде късно и увеличават проблема, коментира Ноаие, който е и член на управителния съвет на Европейската централна банка.

Изборът на облигации

Закъснялата информация представлява проблем особено за държавния дълг на страните, защото рейтингът се отразява на портфейла облигации, които централните банки може да използват като обезпечение за заеми.

Управителят на централната банка на Франция Кристиан Ноаие обвини рейтинговите агенции, че са реагирали твърде късно на сътресенията на пазарите с намаляването на кредитната оценка на някои европейски страни. С невъзможността си да дадат навременна оценка за риска те са задълбочили кризата в района.

Късни прозрения

През последните няколко седмици рейтингите на Гърция, Испания и Португалия бяха намалени. Месеци преди това нямаше абсолютно никаква промяна в информацията, свързана с тези страни, следователно решението за промяна на оценката можеше да стане и

Производството в Унгария се сви през май

След парламентарните избори се забави възстановяването на икономиката, макар че страната все пак излиза от рецесията

60

► процента от износа на Унгария са за страните от еврозоната

Производството в Унгария тръгна надолу през май за първи път от пет месеца. Икономическото възстановяване след най-тежката рецесия от 1991 г. забуксува.

Показания

Сезонно коригираният ин-

декс на деловата активност пада за трети пореден месец от 51.6 пункта през април до 49.6 пункта през май. Стойност под 50 пункта е показател за свиване. Индексът се върна към положителна стойност през януари за първи път

Сянка върху развитието

Икономическата прогноза е засенчена от ефекта от дълговата криза върху основните търговски партньори на страната, които са от еврозоната, главно

Германия и Италия. Те държат 60% от износа на Унгария. Мерките на страните с единна валута за ограничаване на разходите може да засегнат икономическото възстановяване и да намалят търсенето на вносни стоки.

Прогноза

Очаква се икономиката на страната да нарасне с 0.9% през тази година, обяви централната банка в понеделник, ревизирайки предишната прогноза за свиване с 0.2%.

► Кристиан Ноаие, председател на Централната банка на Франция и член на ЕЦБ, критикува рейтинговите агенции за късно подаваната информация

Сделка**“Биовет” взема кредит за 5 млн. EUR**

Производителят на фуражни добавки, премикси, активни субстанции и ветеринарни медикаменти “Биовет” АД е сключил договор за кредитна линия с МКБ Юнионбанк на стойност 5

млн. EUR, съобщил пещерската компания чрез сайта на БФБ. Годишната лихва по кредита е сбор от едномесечен EURIBOR, плюс надбавка от 3%, но не по-малко от 6.9%. Крайният срок за издължаване на кредита е 20 май 2011 г. За обезпечаване на вземанията на банката по кредита е предоставено

обезпечение от първа поред ипотечна върху недвижими имоти, намиращи се в площадка на “Биовет” АД в Ботевград. Второто обезпечение е първи поред особен залог, учреден по реда на ЗОЗ, върху основно оборудване, намиращо се на площадка в Ботевград, на стойност 12 млн. лв.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Рекламатор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Застрахователните премии ще се облагат с 2% данък

Предложението на Министерството на финансите е законът да обхване полици, сключени след 31 август 2010 г.

Застрахователните премии ще се облагат с косвен данък от 2%. Това предвижда проект на Министерството на финансите за закон за данък върху застрахователните премии, качен на сайта на МФ. Предложеният налог върху полиците няма да промени съществуващото в момента облагане на печалбата на компаниите.

Срок

В преходните и заключителните разпоредби на закона се предлага новият данък да бъде валиден за полици, сключени или предоговорени след 31 август 2010 г. Ако полицата е на разсрочено плащане, в държавната хазна ще се плати данък върху получената част от премията. Вноските към Гаранционния фонд, Фонда за обезпечаване на застрахователните вземания и фонд “Земеделие” ще се приспадат от премията, по която ще се събира налог. “Предложението за облагане на застрахователните премии отговаря на съществуващите европейски закони и е съобразено с практиките”, каза за в.

“Пари” Орлин Пенев, председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи. Според него в европейските директиви е разрешено налагане единствено на косвен данък.

“Полиците със сигурност ще поскъпнат, но повишението на цените няма да е толкова драстично, каквото би било при пряко облагане на премията”, добави Орлин Пенев. В заключение шефът на асоциацията добави, че не приема облагането на 100%, но всеки трябва да се съобразява с факта, че данъчната политика се определя от държавата.

Сагата

Казусът около въвеждане на данък на премията в застраховането се развихри през март. Това беше една от обсъжданите антикризисни мерки от Националния съвет за тристранно сътрудничество. Тристранката поиска пряко облагане, като се позова на разпоредбите на чл. 157 от еводирективата “Платежоспособност” II. Това сякаш успокои компаниите, които видяха в този аргумент край на идеите за

► Предложението за облагане на застрахователните премии отговаря на съществуващите европейски закони и е съобразено с практиките, каза Орлин Пенев

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

пряко облагане, тъй като въпросният чл. 157 разрешава единствено косвени данъци. Приетите от правителството антикризисни мерки оба-

че обърнаха резултата, тъй като кабинетът предложи на парламента да приеме въвеждане на пряк данък. Спореве между страните

по казуса и изслушване на експертите накараха бюджетната комисия да върне това предложение за доразглеждане в МФ. След като

финансовото ведомство има нов проект, предстои той да бъде внесен в Народното събрание.

Атанас Христоф

“Трейс Груп холд” излезе на печалба над 1 млн. лв.

Пътностроителната компания увеличи приходите си от продажби повече от два пъти

“Трейс Груп холд” успя да излезе на печалба от 1.1 млн. лв. на консолидирана база през първото тримесечие на 2010 г. За сравнение през месеците януари - март на миналата година пътностроителната компания имаше отрицателен финансов резултат от 2.3 млн. лв.

Резултати

През първите три месеца

на 2010 г. “Трейс” увеличи приходите си от продажби с над 2 пъти до 39.2 млн. лв. Най-голяма тежест имат постъпленията в графа “Услуги” - 38.5 млн. лв., като това е повишение от близо три пъти в сравнение с предходния период. Към 31 март разходите на дружеството възлизат на 38.2 млн. лв., което е с 84% повече спрямо година по-рано.

Конкурс

В края на април стана ясно, че въпреки че спечели поръчката за Лот 2 на магистрала “Тракия”, от

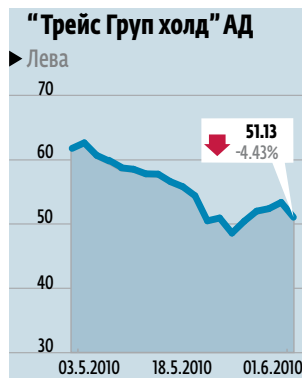
“Трейс” не са подали документи за участие в изграждането на следващата отсечка от аутобана, която обхваща участъка между Нова Загора и Ямбол.

“Трейс Груп” спечели втория лот в консорциума “Магистрала Трейс” чрез участието на дъщерното си дружество “Пи Ес Ай” заедно със “СК 13 холдинг”, “Виастрой инженеринг” и “Пътно строителство - Добрич”. Предложената цена беше 2.2 млн. EUR на км.

По време на вчерашната борсова сесия акциите на “Трейс Груп холд” изгубиха 4.43% от стойността

си. Инвеститорите изгубиха 529 книжа на дружеството на единична цена от 50.645 лв.

Магдалена Иванова

“Монбат” държи 1.3 млн. собствени акции

Производителят на акумулатори “Монбат” е изкупил през май нови 67 049 собствени акции и вече притежава 1.3 млн. броя. Това стана ясно от официално съобщение на компанията.

Монтанското дружество отчете 67% ръст в консолидираните си приходи от продажби до 40 млн. лв.

С най-голям дял за растежа са постъпленията от продадена продукция, които се увеличават до 38 млн. лв. спрямо близо 23 млн. лв., отчетени за периода януари - март миналата година.

Благодарение на скока в продажбите си акумулаторният завод излиза

5.57

► млн. лв. е печалбата на производителя на акумулатори “Монбат” за първото тримесечие на 2010 г.

на печалба в края на март 2010 г. от 5.57 млн. лв., което е ръст от 57% на годишна база.

“Монбат” обяви наскоро, че свиква общо събрание, на което акционерите ще решават дали управителният и надзорният съвет на дружеството да вземат по 200 000 лв. бонус.

Резултати
ОМК стопи
загубата си
9 пъти

„Обединена млечна компания“ АД намали загубата си 9 пъти до 122 хил. лв., става ясно от неконсолидирания отчет на дружеството за първото тримесечие на

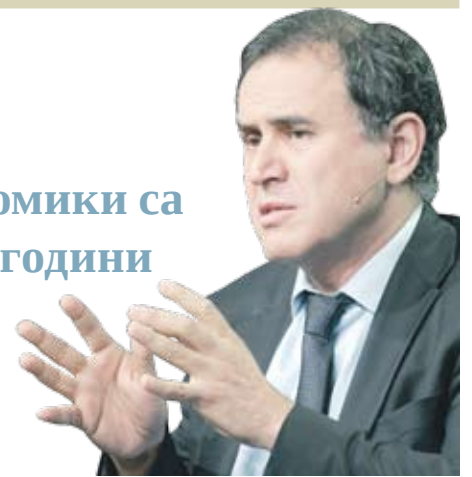
2010 г. Това се дължи на свиването на разходите с 13% до 11.5 млн. лв. В същото време обаче и приходите от продажби на ОМК намаляват с близо 6% до 11.3 млн. лв. От началото на годината компанията е инвестирала около 2 млн. лв. в дъщерното си дружество „Сердика Шумен 2006“ АД. Основният акцент в

търговската политика на дружеството за 2010 г. ще бъде насочен към увеличаването на реализацията на кисели и пресни млека, е посочено в доклада за дейността на ОМК. Ръководството на дружеството смята да постигне това чрез разширяване на продуктовото портфолио и засилена маркетингова кампания.

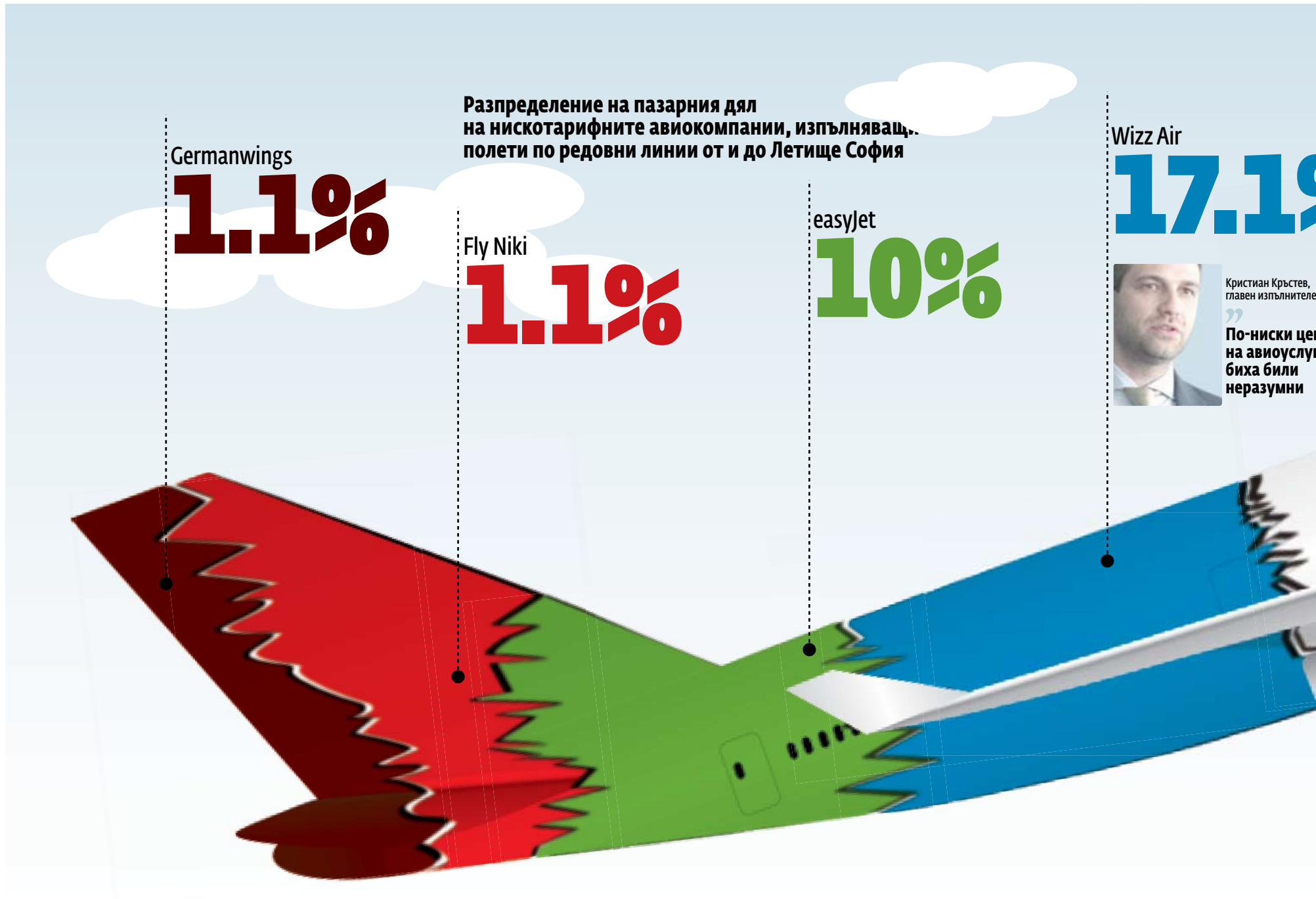
Цитат

” **Развитите икономики са изправени пред години на слаб икономически растеж и риск от втора вълна на рецесията**

► Проф. Нуриел Рубини

Lowcost компаниите настъ

Wizz Air

17.19%

Кристиан Кръстев, главен изпълнител
” По-ниски цени на авиоуслугите биха били неразумни

Повече дестинации, а не по-ниски цени се очаква да катализират увеличението на превозените пътници

Нискотарифните авиокомпани, които оперират на българския пазар, прогнозираят ръст в броя на превозените пътници през 2010 г. Основен катализатор на очакваното увеличение в превозените пътници е разширяването на дестинации, а не отнемането на пътниците от стандартните авиокомпани или намаляване цените на билетите, твърдят нискотарифните превозвачи. По-ниски цени на услугите биха били неразумни, коментира Кристиан Кръстев, главен изпълнител

на Wizz Air България.

Увеличението в броя транспортирани пътници, което Wizz Air предвижда, е повече от 30%. Макар и да нямат конкретни данни, от другия голям играч в сектора, опериращ у нас, EasyJet твърдят, че от началото на годината се наблюдава повишаване на пътуващите от и до София, което е знак за ръст.

Първото тримесечие Wizz Air отчетат 18% ръст на превозените пътници за

първото тримесечие на тази година спрямо същия период на 2009 г. Броят на превозените пътници от компанията е нараснал от 110 хил. на 130 хил.

При EasyJet броят на превозените пътници от януари до март 2010 г. се запазва почти без промяна спрямо същия период на миналата. За първото тримесечие на 2009 г. техният брой е бил 65 951, а през 2010 г. той достига до 65 390. Броят на пътниците остава стабилен въпреки слабото намаление на нашия

капацитет, коментира Питър Воец, маркетинг мениджър на EasyJet за Швейцария, Австрия и Източна Европа. Данни за резултатите на най-новия оператор на българския пазар FlyNiki все още няма.

Повишаване на конкуренцията

Най-големият нискотарифен превозвач в Европа Ryanair също проявява интерес към българския авиопазар. Накоро стана ясно, че компанията е заявила желание да

изпълнява полети от и до летище Пловдив. От аеропорта обясниха, че в момента се водят преговори с превозвача. Няма поставен краен срок, в който трябва да бъдат финализирани преговорите, коментираха още от пловдивското летище. Навлизането на още един превозвач ще повиши конкуренцията, от което печели основно потребителят, коментираха от бранша.

Сред заявите намерения да обслужват нови полети от България се нарежда и

Germanwings. Германската нискотарифна компания обяви, че от октомври ще лети 3 пъти седмично по линията Кьолн/Бон - София.

Wizz Air в момента осъществява полети по 23 европейски дестинации. Компанията оперира по 14 редовни линии от и до София.

От България EasyJet лети по четири редовни линии от и до София. Тя реализира 19 полета седмично до Лондон, Мадрид, Милано и Манчестър.

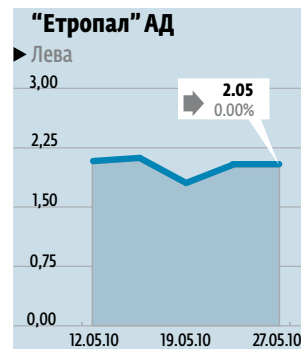
Николема Цветкова

Отчет Оборотът на „Етропал“ падна с 38%

Оборотът на „Етропал“ АД отчита спад от 38% на консолидирана база за първото тримесечие на годината. Към 31 март 2010 г. общите приходи от продажби на друже-

ството достигат 2.35 млн. лв. Загубата на „Етропал“ намалява до 50 хил. лв. За сравнение година по-рано отрицателният финансов резултат беше в размер на 82 хил. лв. Компанията успя да намали разходите си с 39% до 2.4 млн. лв. Последната сделка с акции на „Етропал“ е от 27 май 2010 г. Тогава една ценна книга на дружеството се

е разменяла за 2.050 лв. Пазарната капитализация на „Етропал“ е на стойност 10.25 млн. лв. „Етропал“ е в портфейла на „Еврохолд България“ АД, като публичният холдинг държи 60.7% от акциите в производителя на медицински консумативи. За 30 юни е насрочено годишното общо събрание на акционерите на „Етропал“.

Цифра на деня

278.10

лв. е стойността на сделките, сключени на извънрезултирания пазар по време на последната сесия на БФБ

Поват на авиопазара у нас

Традиционни авиокомпани

71%

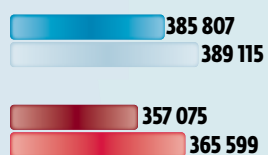
Данни: Летище София

директор на Wizz Air България

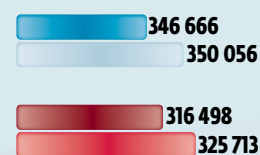
ни
тите

Излетели Кацнали
януари-март 2009 г. януари-март 2010 г.

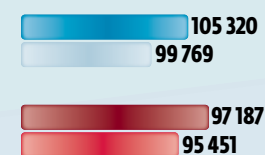
Общ брой обслужване
пътници от Летище София

В т.ч. по международни
и вътрешни редовни линии

От тях нискотарифни
авиокомпани

Светослав Станулов,
председател на Асоциацията на българските авиопревозвачи

**Нискотарифните авиопревозвачи
няма да изместят класическите авиолинии**

Нормално е във времената на криза ниските цени да са най-ценни. За тънкия джоб на пътниците цената е един от основните фактори. Това е причината част от пътниците да се преориентират от класически авиолинии към нискотарифните превозвачи. Но и двете тенденции ще продължат да съществуват, защото има разлики в услугите, които предлагат на пътниците. Възможно е да има някакво процентно увеличение в пазарния дял на нискотарифните авиопревозвачи, но няма да изместят класическите авиолинии. По-скоро започват да се допълват. Традиционните превозвачи едва ли ще се променят напълно под влиянието на конкуренцията. Наблюдават се разлики в предлаганите от тях услуги, но няма как да се превърнат в нискотарифни компании.

Янко Георгиев,
изпълнителен директор на „България Ер“

**Този тип превозвачи не могат
да ни бъдат конкуренция**

Пътниците, които избират да летят с нискотарифни авиокомпани, имат допълнителни разходи. Те са свързани със съпътстващ транспорт, допълнителни такси и други разходи. След като се направи крайна калкулация, излиза, че предлаганата от тях услуга не е на по-ниска цена. Нискотарифните компании са доста динамични и агресивни на авиопазара, но ние подготвяме адекватни отговори. Сега създаваме план за работата на „България Ер“ през следващата година, така че да бъдем конкурентно-способни. Националният превозвач „България Ер“ отчита ръст от 6% на обслужените пътници за първото тримесечие на 2010 г. спрямо същия период на миналата година. За периода от януари до март компанията е превозила 195 хил. души. Ние целим да обслужваме различен сегмент пътници. Нискотарифните авиокомпани са насочени към хора с ограничен бюджет и повече свободно време. Ние - към бизнес класата. Спрямо честотата на полетите и летищата, на които кацаме, те не могат да ни бъдат конкуренция. Услугите, които предлагаме, също са на по-високо ниво.

Ryanair раздава дивидент за първи път в историята си

Нискотарифният превозвач отчита 305 млн. EUR чиста печалба

Най-големият нискотарифен превозвач в Европа Ryanair Holdings за пръв път ще раздаде дивиденди, след като отбеляза годишна печалба благодарение на по-ниските

разходи за гориво. Чистият положителен резултат за финансовата година, която завърши в края на март, е 305 млн. EUR спрямо загуба от 169 млн. EUR за предходната година, съобщиха ирландската компания. Ryanair планира да раздаде общо 500 млн. EUR като специален дивидент през октомври. За разлика от Ryanair

традиционните превозвачи като British Airways и Air France-KLM Group отбеляза загуба за годината.

Продажбите на Ryanair нараснаха с 2% и достигнаха 3 млрд. EUR, а броят на превозените пътници се увеличи с 14%. Разходите за гориво на компанията намаляха с 29% до 894 млн. EUR през миналата година.

През тази година Ryanair очаква броят на пътниците да нарасне с 11%, а печалбата ще се увеличи с 10-15%.

Решението за раздаване на дивиденди е свързано с прекратяването на преговорите за покупка на 200 самолета Boeing в края на миналата година. Двете страни не можаха да постигнат съгласие по някои точки, макар че

цената беше одобрена. В резултат на това превозвачът се отказа от плановете си за разширяване и реши да раздаде печалбата на акционерите. Едва ли ще сключим сделка за покупка на самолети скоро, така че е логично да дадем парите на инвеститорите, посочи главният финансов директор Хауард Милар.

Продажбите на компанията пострадаха в началото на текущата финансова година, след като изригнаването на исландския вулкан затвори европейското небе за шест дни през април и отново през май. Заради бедствието Ryanair отмени 9400 полета с 1.5 млн. пътници, от което загуби около 50 млн. EUR.

Сделката между AIG и Prudential е пред провал

Американската компания отхвърли понижена оферта на британския застраховател за AIA

American International Group (AIG) отхвърли понижена оферта на Prudential за азиатското си подразделение American International Assurance (AIA).

Британският застраховател намали първоначалното си предложение от 35.5 млрд. USD на 30.375 млрд. USD. Това поставя под въпрос реализацията на плановете на Prudential да стане основен играч на пазар с огромен потенциал за развитие. AIG също може да не успее да изплати получената от американското правителство помощ на стойност 182 млрд. USD.

Неприемлива цена

Директорите на AIG взеха решението си след седмици преговори с британския застраховател. Те обаче сметнаха, че по-ниската цена за AIA е неприемлива.

Американската компания съобщи, че след внимателна преценка е решила да не преразглежда първоначалните условия. Разговорите за сваляне на цената между двете компании започнаха, след като стана ясно, че инвеститорите на Prudential едва ли ще одобрят сдел-

ка за толкова много пари на планираното за 7 юни събрание. Покупката трябва да бъде подкрепена от поне 75% от акционерите с право на глас. Повечето анализатори смятат, че това означава провал на сделката, тъй като Prudential едва ли ще си осигури достатъчно подкрепа, за да я реализира.

Нищожни шансове

Продажбата на AIA беше обявена на 1 март т.г. От самото начало много наблюдатели заявиха, че предложената от британската компания цена е прекалено висока, като се има предвид оценката на подобни дружества в региона.

Оттогава насам акциите на компанията на световните пазари масово поевтиняха, което направи офертата да изглежда още по-неоправдана. Нещо повече, самата схема на сделката е прекалено сложна, за да получи безрезервната подкрепа на акционерите.

Допълнително съществуват и значителни интеграционни рискове от сливането на две толкова големи компании.

► Сделката трябваше да направи Prudential основен играч на пазар с огромен потенциал за развитие

СНИМКА REUTERS

Какво следва

Ако продажбата на азиатското подразделение се провали, AIG най-вер-

оятно ще се върне към първоначалния си план за листване на борсата в Хонконг, с което да си осигури

нужните средства за изплащане на държавния заем.

Волатилността на пазара

напоследък обаче прави несигурен успеха на първичното публично предлагане.

Apple открива у нас най-големия си магазин в мол

Продажбите на дистрибутора iStyle са се свили през 2009 г. с 15% до около 2.7 млн. EUR

Веригата магазини на Apple iStyle открива у нас най-големия си магазин в мол за цялата верига. Това заяви за в. "Пари" Йордан Кисимов, мениджър на веригата за страната ни. Представителството ще бъде отворено на 5 юни и е третият магазин на компанията у нас. Другите два са в мола "Сити център София" и на ул. "Т. С. Раковски".

Големина

Новият магазин на дистрибутора на Apple ще бъде разположен на площ от над 110 кв. м, което го превръща в най-големия в американския технологичен гигант в мол в Югоизточна Европа и е най-големият магазин на iStyle в мол изобщо за цялата верига, твърди Кисимов. Той обаче

► Новото представителство на веригата iStyle ще отвори врати на 5 юни

СНИМКА BLOOMBERG

не коментира инвестицията в представителството, което ще бъде обзаведено по най-новите стандарти на Apple.

Малко след откриването на магазина си в Сердика център iStyle ще предаде магазина си в "Сити Център", казва Кисимов. По думите му iStyle ще упра-

вява магазина до края на юни, а после ще го предаде на свой партньор.

Пазарът

През миналата година продажбите на iStyle, която е дистрибутор на Apple за страната ни, са се свили с 15% до около 2.7 млн. EUR. Този резултат е над

представянето на целия пазар на хардуер, който отчете спад от над 20% за 2009 г. От началото на годината продажбите вървят добре, коментира Кисимов. По думите му април е бил най-добрият месец на компанията от началото на 2010 г. след лек спад през март.

Печалбата на Банка Пиреос България надхвърли 10 млн. лв.

Към края на март трезорът управлява активи на обща стойност 3.6 млрд. лв.

Нетната печалба на Банка Пиреос България възлиза на 10.746 млн. лв. през първото тримесечие на годината. Към края на март трезорът управлява активи на стойност 3.6 млрд. лв. Депозитите се увеличават с 4.42% и достигат 1.294 млрд. лв. Пиреос България отчита най-голям ръст при депозитите на граждани, където новопривлечените средства за първите три месеца на годината са 155.727 млн. лв. Нетните приходи от лихви възлизат на 30.314 млн. лв.

През отчетния период банката е разширила клоновата си мрежа с още един офис и към края на март общият им брой в страната е 102.

Просрочени кредити

Необслужваните кредити през първото тримесечие са 4.03% в сравнение с 2.96%

в края на март 2009 г. Възвръщаемостта на капитала е 8.18%, възвръщаемостта на активите е 1.20% и съотношението разходи/приходи е на ниво от 48.88%.

Резултати на групата

Общо за цялата финансова група Пиреос доходността от оперативна дейност преди провизии нараства с 18% до 161 млн. EUR благодарение на по-високите нетни приходи от лихви, които се увеличават с 15% до 293 млн. EUR. Оперативните разходи остават на нивото от първото тримесечие на 2009 г., като целта е до края на 2010 г. разходите да са по-ниски в сравнение с миналата година. Провизиите нарастват с 65% до 134 млн. EUR в сравнение с 81 млн. EUR през първото тримесечие на 2009 г. През първото тримесечие на 2010 г. клиентите в Гърция са се увеличили с 9500, а в дъщерните банки в чужбина те са с 25 000 повече.

Полското правителство продава енергийни активи

Държавата организира IPO за 52% от Tauron и приватизация на 83% от Energa

Вторият по големина производител на електроенергия в Полша Tauron Polska Energia започва първично публично предлагане на акции на 4 юни. Държавата ще предложи 52% от компанията по метода букбилдинг, като акциите ще бъдат качени за търговия на Варшавската борса на 30 юни. Междувременно бяха подадени оферти за 83% от полската Energa, чиято приватизация също е част от плановете на държавата да продаде активи за 10 млрд. USD, с които да запълни дупката в бюджета.

Последен шанс

Процедурата за Tauron е последен шанс за инвеститорите да придобият дял в такова голямо предприятие в тази част на Европа чрез публично предлагане, заяви финансовият министър Александър Град. Анализатори смятат, че компанията може да бъде оценена от пазара на около 12 млрд. злоти (3.5 млрд. USD), което прави 6.2 млрд. злоти за предлагания от държавата дял.

На индивидуалните инвеститори ще бъдат предложени 25% от продаваните 7.39 млрд. акции. Всеки кандидат ще може да купи максимум 13 500 акции.

► Правителството на Полша се надява да вземе 10 млрд. USD от разпродажбата основно на енергийни предприятия

СНИМКА BLOOMBERG

Компанията планира да раздава поне 30% от печалбата си като дивиденди през следващите три години. В дългосрочен план делът за дивиденди може да нарасне до 50%, пише в проспекта.

Приватизация

Най-големите енергийни компании в Полша и Чехия са подали оферти за мажоритарния дял от Energa, станало ясно вчера. Кандидатите ще бъдат обявени на покъсен етап, след като стане ясно кои от тях ще бъдат поканени за преговори, каза Александър Град. Чешката

CEZ обаче потвърди, че е подала оферта за полското електроразпределително предприятие. Кандидат за компанията е и полската PGE.

Energa отчете чиста печалба от 425 млн. злоти (125.1 млн. USD) и продажби на стойност 8.38 млрд. злоти за 2009 г. Компанията планира да инвестира повече от 22 млрд. злоти до 2015 г. в изграждането на електроцентрали и разширяване на мрежата.

Още оферти

Полското финансово ми-

нистерство търси стратегически купувач и за Zespol Elektrowni PAK.

До средата на годината ще бъде открита процедура за набиране на оферти за мажоритарния пакет в третата по големина компания за комунални услуги Enea. За продажба ще бъдат предложени и 10% от PGE, както и част от Група Lotos и Варшавската борса. Правителството вече продаде дялове в медната рафинерия KGHM Polska Miedz и производителя на въглища Lubelski Wegiel Bogdanka.

Възможна концентрация отлага сделката между Unilever и Sara Lee

Европейската комисия ще излезе с окончателно решение до 5 октомври

както и германския производител на душ гелове Duschdas. Компанията ще придобие и няколко силни местни бранда като Radox и Switzal.

Притеснения

Европейската комисия ще проучи в детайли планираното придобиване на Sara Lee от Unilever заради съмнения за концентрация. Unilever предложи 1.28 млрд. EUR за подразделението за продукти за лична хигиена на компанията. Регулаторните власти ще вземат окончателно решение до 5 октомври. Разследването може да принуди Unilever да продаде някои от подразделенията си, за да отговори на изискванията.

Европейската комисия обаче смята, че сделката ще доведе до създаването на категоричен пазарен лидер в някои европейски страни и ще остави потребителите без алтернативен избор на основни продукти. Комисията съобщи, че внимателно ще проучи дали предлаганата сделка няма да доведе до по-високи цени за крайните потребители.

Подразделенията, които Unilever смята да придобие, са отчели продажби на стойност 750 млн. EUR и оперативна печалба от 128 млн. EUR за последните 12 месеца, казаха от компанията. Сделката ще бъде най-голямата покупка за Unilever след придобиването на Ben&Jerry's за 2.6 млрд. USD през 2000 г.

Предмет на сделката

Британско-холандският гигант за потребителски стоки Unilever смята да купи бизнеса за сапуни и продукти за лична хигиена на американската Sara Lee. Сделката включва Sanex - по-евтиния еквивалент на марката Dove на Unilever,

► Сделката ще гобава към списъка с брандове на Unilever и по-евтиния еквивалент на Dove - Sanex

СНИМКА BLOOMBERG

Rio Tinto увеличава производството на диаманти в Зимбабве

Компанията Murgowa ще инвестира 300 млн. USD в разширяване

Диамантената компания на Rio Tinto в Зимбабве се надява рязко да увеличи производството в южната част на страната. Murgowa, в която Rio Tinto държи 78%, а зимбабийската Rio Zim останалите 22%, ще инвестира 300 млн. USD в разширяване на производството. Годишният капацитет на мината в момента е 300 хил. карата скъпоценни камъни (60 кг).

Разширяването ще вдигне производството 6-7 пъти и ще удвои броя на работните

места. Това ще увеличи капацитета до 1.8 млн. карата предимно висококачествени камъни.

Пречка

Murgowa в момента води преговори с правителството, след като наскоро беше въведена забрана за продажба на диаманти от Зимбабве.

Решението дойде по настояване на групи за човешки права, които обвиниха силите за сигурност, че изнасят контрабандно диаманти от залежите Marange в източната част на страната.

Правителството временно прекрати експорта на скъпоценни камъни, докато се разреши проблемът.

Сертификат

Това обаче засегна и мината Murgowa, която е сертифицирана да изнася диаманти по Kimberley. Международната схема гарантира, че търговията с диаманти не се използва за финансиране на действия на насилие.

Разливът отнесе 15% от цената на акциите на BP

Компанията ще приложи нов метод с подводни роботи тази седмица

Акциите на петролния гигант BP се сринаха с повече от 15% до 4.20 GBP вчера, което е най-ниското им ниво повече от година насам. Резкият спад се дължи на поредния неуспех на компанията да спре неконтролираното изтичане на петрол под взривената платформа в Мексиканския залив. Съществуват опасения, че това може да продължи поне още два месеца.

Разходи

Общите разходи на BP за почистване вече достигнаха 990 млн. USD. Това включва и 40 млн. USD за покриване на щети, както и безвъзмездното финансиране, отпуснато на щатите около залива.

Нов метод

BP се надява да ограничи скоростта, с която нефтът се излива в океана, като

► Петролният разлив в Мексиканския залив е на път да се окаже най-голямата екологична катастрофа за САЩ

СНИМКА REUTERS

приложи нов метод по-късно тази седмица. Компанията ще използва подводни роботи, които да направят точен разрез в повредената тръба, от който петролът да бъде уловен и изведен. Проблемът е, че такава процедура не е извършвана на

дълбочина 1.5 км и не е сигурно, че ще проработи. Течът може да се засили с цели 20%, докато приспособлението бъде монтирано. Специалисти предупреждават, че ако този метод не проработи, ситуацията ще се влоши още повече.

Перспектива

Стратегията освен това няма да прекрати изтичането напълно. Това ще стане възможно едва след като BP направи алтернативни кладенци за отклоняване на потока. Това обаче няма да е възможно преди август.

1.8

► млн. карата предимно висококачествени диаманти ще се произвеждат годишно от мината

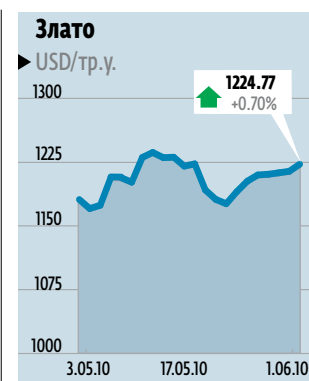

Индекс на деня

1.08

► процента се понижи британският индекс FTSE 100 и достигна 5132.58 пункта

” По време на борсовата сесия във вторник измерителят загуби 56 пункта от стойността си. Лошите новини от Европа бяха сред основните причини за вчерашното потъване

” Цената на златото отбеляза повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1225.9 USD/тр.у. Основната причина за това беше еврото, което загуби нови 1.8%

Стока на деня

0.46

► процента спечели петролът по време на вчерашната борсова сесия и достигна 74.31 USD/б

” Нефтът се нареди сред най-печелившите стоки на пазара, като добави 0.34 USD към стойността си основно заради все по-слабото евро

Кризата притиска цените на стоките надолу

Силният долар оказва допълнително неблагоприятно влияние върху стоките, търгувани на борсите в САЩ

Под натиска на икономическата криза по-голямата част от борсово търгуваните стоки продължават да поевтиняват, показва анализ на Българската стокова борса за първите пет месеца на тази година. Много стоки задържат дъно в момента, а това говори за намалено потребителско търсене, коментира Васил Симов, изпълнителен директор на Софийската стокова борса.

Пшеница

В САЩ хлебната пшеница е поевтиняла с 11% до 190 USD към края на май. Цените в страната падат основно поради неблагоприятния за износа силен долар. Производството на зърно ще достигне 660 млн. т през 2010 г., сочи прогнозата на Световния съвет по зърно. Очакванията са

запасите през тази година да се увеличат с 3% до 201 млн. т. В същото време разчетите показват, че ще има леко повишение на потреблението в световен мащаб и този фактор ще задържи падането на цените.

С около 12% спад отчита цената на царевичата с незабавна доставка в САЩ и Унгария съответно до 165 и 156 USD за тон.

Увеличение

Потреблението ще расте през тази година заради производството на етанол, като прогнозите са потреблението да достигне 826 млн. т в световен мащаб, обясни Антонина Белопитова, директор „Информация и търговия“ на ССБ. Цената на маслодайния слънчоглед с незабавна доставка в Унгария и Русия е поевтиняла с 5-6% съответно до 345 и 360 USD за тон. В същото време обаче на Софийската стокова борса слънчогледът поскъпва с 5.4% до 380 USD за тон. Според Ивайло Симов слънчогледът поскъпва заради по-голямото

► В САЩ хлебната пшеница е поевтиняла с 11% до 190 USD към края на май

СНИМКА BLOOMBERG

търсене, което се дължи на това, че все повече площи са засети с рапица.

В световен мащаб захарта е поредната стока, която

отчита голям срив в цената си. В Лондон рафинираната захар към края на май се търгува на нива от 469 USD за тон, което е с 30%

по-малко в сравнение с нивата от началото на 2010 г. В Ню Йорк суровата захар е паднала с 47% до 313 USD за тон. За сравнение

на борсата у нас захарта е поевтиняла с 2% до 1.12 лв. без ДДС за пакети по 1 кг.

Магдалена Иванова

Еврото продължава с антирекорди

Еврото достигна 4-годишно дъно по време на сесията във вторник и слезе под нивото от 1.22 EUR/USD. Основна причина за спада бяха данните за безработицата в еврозоната. По официални данни на ЕС измерената безработица през април сред 16-те страни членки на еврозоната е била 10.1%. Толкова високо ниво не е достигано през последните 12 години. За сравнение, статистиката за март показваше точно 10%, а предварителните изчисления на анализаторите сочеха, че този процент няма да се промени през април.

В същото време стана ясно, че на европейските банки ще се наложи да отпишат много повече заеми през тази година в сравнение с 2009 г. Допълнително напрежение внасят и опасенията, че възможността на финансовите институции да емитират дългови книжа може да бъде ограничена от мерките на правителствата, предприемани за

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

” На сесията вчера 1 EUR се котираше за 1.2173 USD, като дневното понижение стигна 1.8%

редуциране на големите бюджетни дефицити в Европейския съюз.

Продължаващата и в момента финансова криза в Европа само за май успя да заличи 7.4% спрямо долара, отчитайки шести пореден месечен спад. На сесията вчера 1 EUR се котираше за 1.2173 USD, като дневното понижение стигна 1.8%. Спрямо японската валута също беше отчетено понижение от 0.85%, достигайки 111.36 EUR/JPY.

SOCIETE GENERALE ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност за гата 01.06.2010 г.				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица за гата 01.06.2010 г.)		
		Клас А – го 25000 EUR/USD	Клас А – наг 25000 EUR/USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД "КИТАЙСКИ АКЦИИ"	USD	22,0231	21,9173	3448,1680	346,5580	21,1761	3 414,0277	339,7627
SGAM ФОНД "АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА"	EUR	27,2584	27,1274	2883,9359	102,0000	26,21	2855,3821	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ"	EUR	102,6254	102,1320	1061,2191	77,5965	98,6783	1050,712	76,075
SGAM ФОНД "АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ"	USD	16,0450	15,9679	1324,9079	81,9693	15,4279	1311,79	80,3621
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ"	USD	33,8178	33,6552	3461,7513	0,0000	32,5171	3427,4765	0
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ"	EUR	26,9787	26,8490	837,7812	78,9123	25,9411	829,4863	77,365
SGAM ФОНД "ГЛОБАЛНИ АКЦИИ"	USD	27,0254	26,8955	1251,1850	102,0000	25,9860	1238,797	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ"	USD	22,3638	22,2563	1196,9409	123,5789	21,5037	1185,09	121,1558
SGAM ФОНД "ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ"	EUR	41,1581	40,9573	1453,5313	0,0000	40,1542	1446,2998	0
SGAM ФОНД "СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ"	USD	42,0753	41,8701	1691,4831	0,0000	41,0491	1683,0678	0
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ШАТСКИ ДОЛАРИ)"	USD	не се предлага	15,9181	1223,4448	не се предлага	15,8389	1217,358	не се предлага
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)"	EUR	не се предлага	27,5709	1227,8708	не се предлага	27,4337	1221,762	не се предлага
SGAM ФОНД "ИНДИЙСКИ АКЦИИ"		129,5589	128,9269	1345,7900	130,3089	126,3989	1339,0945	129,0187
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА"		104,9361	104,4242	1194,6234	0,0000	102,3767	1188,68	0

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през преходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч. се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначална инвестиция в SGAM Фонд "Паричен пазар - шатски долари" и SGAM Фонд "Паричен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

0800 18 888
http://www.sgeb.bg

Новото поколение слага край на евтината работна сила в Китай

Правителството мълчаливо подкрепя стремежа за по-високи заплати и по-добри условия на работа

Световните производители, които се мъчат да ограничат разходите си, един по един откриват, че готовността на китайците да работят за малко пари си има граници. Стачката в заводите на Honda Motor и официалната реакция на самоубийствата на 10 работници в Foxconn Technology, която произвежда електроника за гиганти като Apple, Dell и Hewlett-Packard, показват, че китайските лидери мълчаливо подкрепят настояванията за по-високи заплати, пише сп. Time.

Партийна намеса

В края на миналата седмица висш партийен функционер посети фабриката на Foxconn в южната провинция Гуандун и настоя компанията да осигури по-добра и човешка работна среда за служителите, повечето от които млади китайци. Поколенията от 80-те и 90-те години на миналия век се

Проблеми Условията на труд в страната се различават

► Условията на труд в Китай варират в широки граници - от модерни фабрики до порутени тухлени пещи.
► Фабриката на Foxconn близо до Хонконг, в която работят 300 хил. работници, е оборудвана с климатици, а в двора има забележителна за бързо хранене.
► Синдикатите обаче твърдят, че ръководството унижава работниците с военен стил на управление и прекалено бързи поточни линии.

нуждае от повече внимание и уважение и от мотивация да работи с желание, посочи той.

Свежа сила

Промяната се забелязва навсякъде в Китай. Под натиск да осигурят ниски цени на родните си пазари производителите се опитват да привлекат и задържат младите работници. Те обаче

► Във фабриката на Foxconn близо до Хонконг около 300 хил. работници произвеждат електроника за световни гиганти като Apple и HP

СНИМКА BLOOMBERG

са отрасли във време на сравнително изобилие и са далеч по-малко склонни от предишните поколения да се примиряват с мизерна работна среда и нищожни заплати. Стачката в Honda показва и по-обширната тенденция на нарастващо недоволство сред китайските работници от ниското заплащане и тежките условия на работа.

Проблем за работодателите

Работодателите в Шанхай се оплакват, че е трудно да се намерят и задържат млади работници - както квалифицирани, така и неквалифицирани. Компаниите, които работеха по построяването на World Expo в Шанхай, трябваше да платят солидни премии на служителите си по време на лунната нова

година, за да успеят да свършат работата навреме.

Урок за управителите

Много китайци смятат, че проблемите във Foxconn са урок за мениджърите, които отхвърлят по-високите изисквания на младите работници с аргумента за жестоката конкуренция на световния пазар. Произшествията във

фабриката доказват, че хората не са машини, коментират наблюдатели. Като се имат предвид все по-високият жизнен стандарт и личното достойнство на китайците, компаниите ще трябва да намерят начин да се отнасят добре с работниците си, дори и в условията на силна конкуренция. Иначе подобни трагедии и кризи ще бъдат неизбежни.

Работниците започват да осъзнават законовите си права

Официално са разрешени само организираните от партията синдикални действия

Законите в Китай забраняват синдикалните действия, които не са организирани от Китайската федерация на профсъюзите и специализираните клонове на Комунистическата партия. В последните години обаче властите все по-често проявяват търпимост към случайните мирни протести на онеправданите работници. В някои райони демонстрациите и протестите не са необичайни, макар че рядко биват отразявани от контролираните от държавата медии.

Трудово договаряне

След като в началото на 2008 г. законът за трудовото договаряне в Китай влезе в сила, броят на споровете скочи два пъти, показват данни на Международния форум по трудовите права. Законът въведе стандарти за трудовите договори, използването на временни работници, уволненията и други условия, което помогна на работниците да осъзнаят законовите си права.

Ефект

Същото проучване показва, че компаниите, които не са отговаряли на старите трудови стандарти, е трябвало да вдигнат заплатите със средно 33% след влизането в сила на закона. Въпреки това голяма част от работниците, в някои райони повече от половината, все още нямат валидни трудови договори.

Заплати и цени

Макар че заплатите са се увеличили през последните години, те остават на много ниско ниво в сравнение със скока на цените, посочват анализатори. Правителството е наясно с този проблем и дори и да са незаконни стачките и протестите, властите мълчаливо ги пренебрегват, стига те да не излизат извън определени граници.

33

► процента са се вдигнали заплатите след влизането в сила на новия закон за трудовото договаряне в началото на 2008 г.

Заводите на Honda остават затворени

Четири завода на японската компания Honda Motor в Южен Китай ще останат затворени най-малко до четвъртък заради липсата на части. Късно в понеделник производителите на автомобили съобщиха, че е постигнато споразумение със стачкуващите работници за 24-процентно увеличение на заплатите. По-късно обаче синдикатите казаха, че работниците във фабриката за авточасти в град Фошан на източното крайбрежие настояват за по-голямо увеличение и отказват да прекратят стачката. Така четирите фабрики за сглобяване на автомобили остават без работа.

Стачката на служителите за по-добро заплащане и условия на работа е голям удар за Honda, която само дни преди това обяви, че смята да увеличи производството си в Китай, за да задоволи нарасналото търсене. Президентът на японската компания Таканобу Ито съобщи, че компанията започва разширяване на две от предприятията си в Китай, като до 2012 г. капацитетът им ще нарасне с 30% и те ще произвеждат 830 хил. автомобили. Само през април Honda направи 58 814 коли в Китай, което е увеличение от 28.7% на годишна база и месечен рекорд за компанията.

► Работниците в завода за авточасти на Honda в град Фошан продължават да настояват за по-високи заплати

СНИМКА REUTERS

Пари

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/
без ДДС

Срок за подаване на
заявките: до 11 ч. в
деня преди публикация

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покани за обществени поръчки, Търгови предложения Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

За допълнителна информация и заявки:
тел. 02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

ОБЩИНА ПОПОВО СЪОБЩЕНИЕ

Община Попово, обл. Търговище, на основание чл.28 б, ал.4 / ПЗСП съобщава, че със Заповед № 145 от 14.05.2010 год. на Областен управител на област Търговище е одобрен Плана на новообразуваните имоти на земеделските земи, предоставени за ползване от граждани въз основа на актове по § 4 ПЗР на ЗСПЗЗ, за местността „Боаза“ в землището на село Воица, община Попово, област Търговище.

Планът е изложен в дирекция „ТСУЕ“ /стая № 308/ в сградата на община Попово.

В 14 / четиринадесет / дневен срок от обнародването на заповедта в „Държавен вестник“ заинтересованите лица могат да подават жалби срещу одобрения план на новообразуваните имоти чрез областния управител на област Търговище пред Административен съд -Търговище.

Обявлението е публикувано в ДВ.бр.40 от 28 май 2010 год.
Срок за подаване на възражения - 11 юни 2010 год.

От Общината

НЕК-ЕАД, КЛОН "ХИДРОЕЛЕКТРОИНВЕСТ"

на основание чл. 128, ал. 5 и 6 в връзка с чл. 121, ал. 1 от Закона за устройство на територията, УВЕДОМЯВА всички заинтересовани физически и юридически лица, че организира среща за обществено обсъждане на проект за изменение на парцеларния план за обект: "Изместване на съществуващ път III-868 "Девин-Михалково" от км 41+400 до км 59+408".

Срещата ще се проведе на 08 юни 2010 г. от 1300 часа в кинозалона на Дома на културата в гр. Девин.

На разположение на интересувашите се всеки работен ден от 800 до 1700 часа в НЕК ЕАД, клон Хидроелектроинвест, гр. Девин, ул. Александър Костов №4 ще бъдат предоставени:

1. Проект за изменение на парцеларния план за обект: "Изместване на съществуващ път III-868 "Девин-Михалково" от км 41+400 до км 59+408"

2. Втори етап на проект за изменение на парцеларния план за обект: "Изместване на съществуващ път III-868 "Девин-Михалково" от км 41+400 до км 59+408"

ПИСМЕНИ СТАНОВИЩА могат да се представят в деловодството на НЕК ЕАД, клон Хидроелектроинвест, гр. Девин, ул. Александър Костов №4 или на срещата за обществено обсъждане.

За контакти: инж. Стойчо Попов, тел. 03041/ 24-89

Достигнете ли оборот 50 000 лв., не забравяйте регистрацията

Задължителна регистрация по ЗДДС на лице, упражняващо дейност като адвокат

Казуси

1 **Трябва ли адвокатите,** които са свободна професия, да се регистрират задължително по ЗДДС, преди да са достигнали задължителните 50 000 лв.?

2 **В какъв срок трябва да се** извърши регистрацията?

Решения

За целите на облагането с ДДС разпоредбата на чл. 3, ал.1 от закона регламентира, че всяко лице, което извършва независима икономическа дейност, без значение от целите и резултатите от нея, е данъчно задължено лице.

На основание чл. 96, ал. 1 от ЗДДС всяко данъчно задължено лице с облагаем оборот 50 000 лв. или повече за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец, е длъжно в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, през който е достигнало този оборот, да подаде заявление за регистрация по този закон. Предвид разпоредбата на чл. 96, ал. 5 от ЗДДС задължението за регистрация възниква независимо от срока, за който е постигнат облагаемият оборот, но не и за период, по-дълъг от определения в ал. 1.

Облагаемият оборот за целите на задължителната регистрация по чл. 96, ал. 2, т. 1 от ЗДДС е сумата от данъчните основи на извършените от лицето облагаеми доставки, включително облагаемите със ставка нула. Облагаема доставка съгласно чл. 12, ал. 1 от ЗДДС е всяка доставка на стока или услуга по смисъла на чл. 6 и 9, когато е извършена от данъчно задължено лице по този закон и е с място на изпълнение на територията на страната, както и доставката, облагаема с нулева ставка, извършена от данъчно задължено лице, освен в случаите, в които този закон предвижда друго.

Отмяната на чл. 44, ал. 1, т. 5 от ЗДДС премахва от освободените доставки процесуалното представителство на физически-

те лица. След 1.01.2010 г. тези доставки вече са облагаеми с ДДС. С §50, ал. 2 от ПЗР към ЗИД на ЗДДС е уреден преходен режим, съгласно който, когато доставката на услугата по процесуално представителство е с периодично или поетапно изпълнение, към всяко данъчно събитие, т.е. длъжимо плащане, съответно завършил етап, се прилага данъчният режим, когато плащането е станало длъжимо, съответно етапът е завършен. С други думи, за настъпили преди промяната данъчни събития доставката остава освободена, въпреки че изпълнението на услугата е възможно да продължава и след 1.01.2010 г.

Доставките на услуги с място на изпълнение извън територията на страната не се включват в облагаемия оборот по чл. 96, ал. 1 от ЗДДС. При определяне мястото на изпълнение на доставки на услуги следва да се имат предвид нормите на чл. 21 и следващи от ЗДДС.

По силата на чл. 21, ал. 1 от ЗДДС мястото на изпълнение при доставка на услуга, когато получател е данъчно незадължено лице, е мястото, където доставчикът е установил своята независима икономическа дейност. Когато тези услуги се предоставят от постоянен обект, който се намира на място, различно от мястото, където доставчикът е установил своята независима икономическа дейност, мястото на изпълнение е мястото, където се намира този обект. Когато няма място на установяване на независима икономическа дейност или постоянен обект, мястото на изпълнение на доставката е мястото на постоянния адрес или обичайното пребиваване на доставчика.

В разпоредбата на чл. 21, ал. 5, т. 1 и т. 2, б. "в" от ЗДДС е посочено, че мястото на изпълнение при доставка на услуга е мястото, където получател е установен или има постоянен адрес или обичайно пре-

1 **Получателят е данъчно незадължено лице,** което е установено или има постоянен адрес или обичайно пре-

биваване извън общността;

2 **Доставяните услуги са услуги,** извършвани от консултанти, инженери, консултантски бюра, счетоводители, юристи и други подобни услуги, включително услугите по изработка, преработка или разработка на софтуер.

Съгласно чл. 21, ал. 2 от ЗДДС мястото на изпълнение при доставка на услуга, когато получател е данъчно задължено лице, е мястото, където получател е установил независимата си икономическа дейност.

Когато тези услуги се предоставят на постоянен обект, който се намира на място, различно от мястото, където получател е установил независимата си икономическа дейност, то мястото на изпълнение е мястото, където се намира този обект. Когато няма място на установяване на независима икономическа дейност или постоянен обект, мястото на изпълнение на доставката е мястото на постоянния адрес или обичайното пребиваване на получателя.

В чл. 21, ал. 3 от закона изрично е регламентирано, че когато получател по ал. 2 използва услугите изключително само за лични нужди или за лични нужди на работниците и служителите си, мястото на изпълнение се определя по реда на ал. 1 от същата правна норма.

С оглед промените в кръга на данъчно задължените лица в чл. 3, ал. 6 от ЗДДС, както и с промените относно мястото на изпълнение на услуги, с чл. 97а от закона е въведена нова задължителна регистрация по ЗДДС във връзка с получаването и извършването на услуги, когато тази специална регистрация няма изисквания за оборот.

Съгласно чл. 97а, ал. 2 от ЗДДС на регистрация по закона подлежи всяко данъчно задължено лице по чл. 3, ал. 1, 5 и 6, установено на територията на страната, което предоставя услуги по чл. 21, ал. 2 с място на изпълнение на територията на друга държава членка.

Задължението за регистрация възниква и заявление за такава следва да се подаде не по-късно от

► **Задължение за регистрация по ЗДДС преди достигане на облагаем оборот 50 000 лв. ще възникне за адвокатски услуги, посочени в чл. 97а, ал. 2 от ЗДДС**

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

7 дни, преди данъкът за доставката да стане изискуем (авансово плащане или данъчно събитие). Регистрацията се извършва в тридневен срок съгласно изменението на чл. 101, ал. 8 от ЗДДС.

Лице, което е регистрирано на основание на този член и за което възникнат основания за задължителна регистрация по чл. 96, 97, 98 и 99 или за регистрация по избор по чл. 100, ал.1, 2 и 3, се регистрира по реда и в сроковете за задължителна регистрация или регистрация по избор (чл. 97а, ал. 5 от ЗДДС).

С разпоредбата на чл.

70, ал. 4 от закона изрично се урежда, че лице, регистрирано на основание чл. 97а, няма право на данъчен кредит.

Съответно изменението на чл. 113, ал. 9 от ЗДДС забранява на тези лица да посочват данък в издаваните от тях фактури.

Съгласно з 52, ал. 2 от ПЗР към ЗИД на ЗДДС лицата по чл. 97а, ал. 2 от закона, получили авансово плащане до 31 декември 2009 г. включително за доставка на услуга с място на изпълнение на територията на друга държава членка, данъчното събитие за която възниква след та-

зи дата, се регистрират по реда на чл. 97а в 7-дневен срок от 1.01.2010 г.

За доставката се прилага данъчния режим към датата на възникване на данъчното събитие на доставката по закона.

Следователно задължението за регистрация по ЗДДС преди достигане на облагаем оборот 50 000 лв. ще възникне при положение, че се извършват адвокатски услуги, посочени в чл. 97а, ал. 2 от ЗДДС.

Това са услугите по чл. 21, ал. 2 от същия закон с място на изпълнение на територията на друга държава членка.

Касовите бележки са задължителни само за плащания в брой

Търговците на течни горива задължително издават и касова бележка при плащане по банков път

Ситуация

През 2010 г. е регистрирано дружеството "Х" ЕООД. Дружеството посочва, че приходите от дейността на дружеството ще постъпват изцяло по банкова сметка.

Казус

Трябва ли да се регистрира фискално устройство, с което да се отчитат тези приходи?

Решение

На основание чл. 118, ал. 1 от ЗДДС всяко регистрирано и нерегистрирано по този закон лице е длъжно да регистрира и отчита извършените от него доставки/продажби в търговски обект чрез издаване на фискална касова бележка от фискално устройство (ФУ), независимо дали е поискан друг данъчен документ. Съгласно ал. 3 на същия член фискалната касова бележка (фискалният бон) е хартиен документ, регистриращ продажба/доставка на стока или услуга в търговски обект, по която се плаща в брой, с чек, с ваучер, с банкова кредитна или дебитна карта или с

други заместващи парите платежни средства, издаден от въведено в експлоатация фискално устройство от одобрен тип, за което е заверено свидетелство за регистрация в ТД на НАП.

В чл. 118, ал. 4 от ЗДДС е указано, че прилагането на този член, както и условията, редът и начинът за одобряване на типа, за отмяна на типа, за въвеждане/извеждане във/от експлоатация, регистрация, отчитане и сервисно обслужване, експертизите и контролът на фискалните устройства (електронни касови апарати с фискална памет, фискални принтери и електронни системи с фискална памет за продажба на течни горива), техническите и функционалните изисквания към тях, редът и начинът за установяване на дистанционна връзка с Националната агенция за приходите и за издаване на фискални касови бележки, както и минималните реквизити на фискалните касови бележки се определят с наредба на министъра на финансите. Тази наредба е Наредба № Н-18/2006 г. за реда за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства, в сила от 1.01.2007 г., издадена от Министерството на финансите.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от същата всяко лице е длъжно да регистрира и отчита

извършваните от него продажби на стоки или услуги във или от търговски обект чрез издаване на фискална касова бележка от фискално устройство (ФУ), освен когато плащането се извършва по банков път. В разпоредбата на чл. 25, ал. 1, т. 1 от Наредба № Н-18/2006 г. на МФ е предвидено, че независимо от документирането с първичен счетоводен документ задължително се издава фискална касова бележка на лицата по чл. 3, ал. 1 - за всяко плащане с изключение на случаите, когато плащането е по банков път.

От изложената фактическа обстановка в запитването не става ясно от какъв вид дейност дружеството ще реализира приходи. Наредба № Н-18 / 2006 г. на МФ предвижда изключение от общото правило на чл. 3, ал. 1 за лицата, които извършват продажба на течни горива чрез средства за измерване на разход. Съгласно чл. 3, ал. 2 от наредбата лице, което извършва продажби на течни горива чрез средства за измерване на разход, е длъжно да регистрира и отчита продажбите на течни горива чрез издаване на фискална касова бележка от ЕСФП, включително за платените по банков път. На основание чл. 25, ал. 1, т. 2 от същата наредба лице, което извършва продажби на течни горива чрез средства за измерване на разход, задължително издава фискална

▶ Продажбите на течни горива чрез средства за измерване на разход задължително изискват издаване на касови бележки, включително за плащания по банков път

на касова бележка при всяко плащане, включително за платените по банков път, независимо от документирането с първичен счетоводен

документ.

Дружеството не е задължено да издава фискална касова бележка от ЕКАФП за получените плащания

по банков път, освен ако дейността му е свързана с продажба на течни горива чрез средства за измерване на разход.

Как се попълват новите осигурителни книжки

▶ В окончателния размер на осигурителния доход не се включват доходите, върху които са внесени или дължими осигурителни вноски по чл. 4, ал. 1 и 2 от КСО

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

На самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица се издават осигурителни книжки

В тях се вписват осигурителният стаж, осигурителният доход, внесените осигурителни вноски и изплатените парични обезщетения и помощи. Са-

моосигуряващите се лица вписват на лицевата страна на лист 1 и 2 за съответната година следните данни:

▶ в колона 2 - работни дни за всеки месец от годината, зачетени за осигурителен стаж

За самоосигуряващите се, осигурени за общо заболяване и майчинство, периодите на временна неработоспособност, бременност и раждане и отглеждане

на малко дете, които се зачитат за осигурителен стаж, се вписват на гърба на лист 1 и 2 от осигурителната книжка. Работните дни от посочените периоди се пренасят в колона 2 на лицевата страна на лист 1 и 2 и се включват в броя на дните, зачетени за осигурителен стаж.

▶ в колона 3 - избраният месечен осигурителен доход, върху който авансово през годината са внесе-

ни осигурителни вноски; в колона 6 - размерът на осигурителната вношка в % в зависимост от вида на осигуряването, избран от самоосигуряващите се лица - за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт или за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт;

▶ в колона 9 - дата на внасяне на месечните авансови осигурителни вноски;

▶ в колона 10 - окончателен размер на осигурителния доход. Вписва се помесечно окончателният размер на осигурителния доход за съответната година.

Окончателният размер на осигурителния доход включва дохода, върху който авансово са внасяни осигурителните вноски през годината, и дохода, върху който са довнесени осигурителните вноски по реда на чл. 6, ал. 8 от КСО - включително дохода, получен за работа без трудово правоотношение извън дейността, за която е

регистриран самоосигуряващият се. В окончателния размер на осигурителния доход на самоосигуряващите се лица, който се вписва в осигурителната книжка, не се включват доходите, върху които са внесени или дължими осигурителни вноски на основание чл. 4, ал. 1 и 2 от КСО. Окончателният размер на осигурителния доход, вписан в колона 10, е доходът, който се взема предвид при изчисляването на пенсиите на самоосигуряващите се лица.

▶ в колона 11 - внесената окончателна осигурителна вношка в лв., определена в рег 2 под Таблица 1 от Справката за определяне на окончателния размер на осигурителния доход и дата на внасяне.

За периода от 1 януари 2000 до 31 декември 2006 г. в колона 5 на гърба на лист 1 и 2 от осигурителната книжка се вписва доходът, от който е изчислено паричното обезщетение за временна неработоспособност, бременност и раждане или размерът на обезщетението, върху което са внесени осигу-

рителни вноски в съответствие с разпоредбата на чл. 46, ал. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, както следва:

▶ за периода от 1 януари 2000 до 31 декември 2004 г. - размерът на паричното обезщетение, получено от самоосигуряващите се лица от средствата на Държавното обществено осигуряване, върху което е внесена осигурителна вношка;

▶ за периода от 1 януари 2005 до 31 декември 2006 г. - размерът на дохода, от който е изчислено паричното обезщетение на самоосигуряващите се лица.

За времето след 31 декември 2006 г. доходът, от който е изчислено паричното обезщетение на самоосигуряващите се лица, се взема служебно от информационната система на НОИ при пенсиониране и не се вписва в осигурителните им книжки.

Материалите са подготвени от Рконсулт ЕООД

Консултантите са готови да отговарят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com

Продукти

„Уника“ пуска комбинирани застраховки

Десетото по пазарен дял ЗД „Уника“ АД пуска на пазара комбинирана полица „Бизнес план“, която е част от продуктовата линия за обслужване на малки и средни предприятия. В новата полица се

включват седем застраховки. Това са „Имуществено“, „Прекъсване на дейността“, „Електронно оборудване“, „Авария на машини“, „Обща гражданска отговорност“, „Отговорност на работодателя“ и „Злополука“. Клиентът може да избира дали да сключи едновременно и седемте застраховки или част от тях. „Уника“ ще

предложи още един нов продукт - „Бизнес план Компакт“. Тази полица предлага на фирмите да застраховат движимото и недвижимото си имущество. Този продукт е за дружествата от т. нар. микробизнес. Официалните данни на КФН показват, че в края на март „Уника“ държи 4.2% пазарен дял в общото застраховане.

БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНИЕ

Рекламатор:
Атанас Христов
ahristov@pari.bg
tel. 4395-818

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

Интервю Пламен Ялъмов, изп. директор на ЗАД „Алианц България“

„Гражданска отговорност“ е опасна за бъдещето на пазара

Компаниите свалят цените, но мисля, че това е нормално, защото всеки се стреми да оцелее по някакъв начин

► **Господин Ялъмов, как започна 2010 г. за „Алианц“ и общозастрахователния пазар като цяло?**

- Годината започна със спад на бизнеса, което е нормално при ситуацията, в която се намира България. Има спад на БВП и на цялата икономика. Ние сме функция на икономическите субекти. Когато едно предприятие гледа да отреже някой разход, то намалява и своето застрахователно покритие. Бих казал, че „Алианц“ и пазарът намаляват приходите в общото застраховане. В областта на автомобилното застраховане, което е най-популярно сред населението, мога да кажа, че имаме най-малък спад при „Каско“ за първите два месеца. При „Гражданска отговорност“ не сме много активни, тъй като това е губещ бизнес, но гледаме да запазим разумен пазарен дял. При имущественото застраховане имаме ръст спрямо други компании, които имат по-малко премийни приходи.

Ситуацията в момента не е розова, но е нормална. Финансовата стабилност на „Алианц България“ е най-добра на пазара. Като излязат данните за първото тримесечие, ще се види и какъв финансов резултат сме постигнали. Добрата печалба засилва финансовата стабилност на компанията, увеличава собствения й капитал, а това води до сигурност за клиентите. Нашата цел е да плащаме щетите в срок, да плащаме навреме на сервизите, за да обслужват добре клиентите ни.

► **Продължава ли ГО да е губеща полица?**

- Да. Според мен е губеща. Проблемът при „Гражданска отговорност“ е резервът, който се заделя. Тази застраховка е специална и различна от останалите. При нея регистрацията на щетите е до 5 години след събитието. Поради спецификата на та-

зи полица застрахователите трябва да заделят големи резерви за бъдещи щети. Като гледам пазара и развитието на щетимостта, която расте, мисля, че резервите не са достатъчни, за да покрият бъдещи плащания. Тъй като резервите са по-малко от нормалното, финансовият резултат не е толкова лош. Загубата я има, но е малка - от порядъка на 15-20 млн. лв. С малки усилия тя може да бъде стопена.

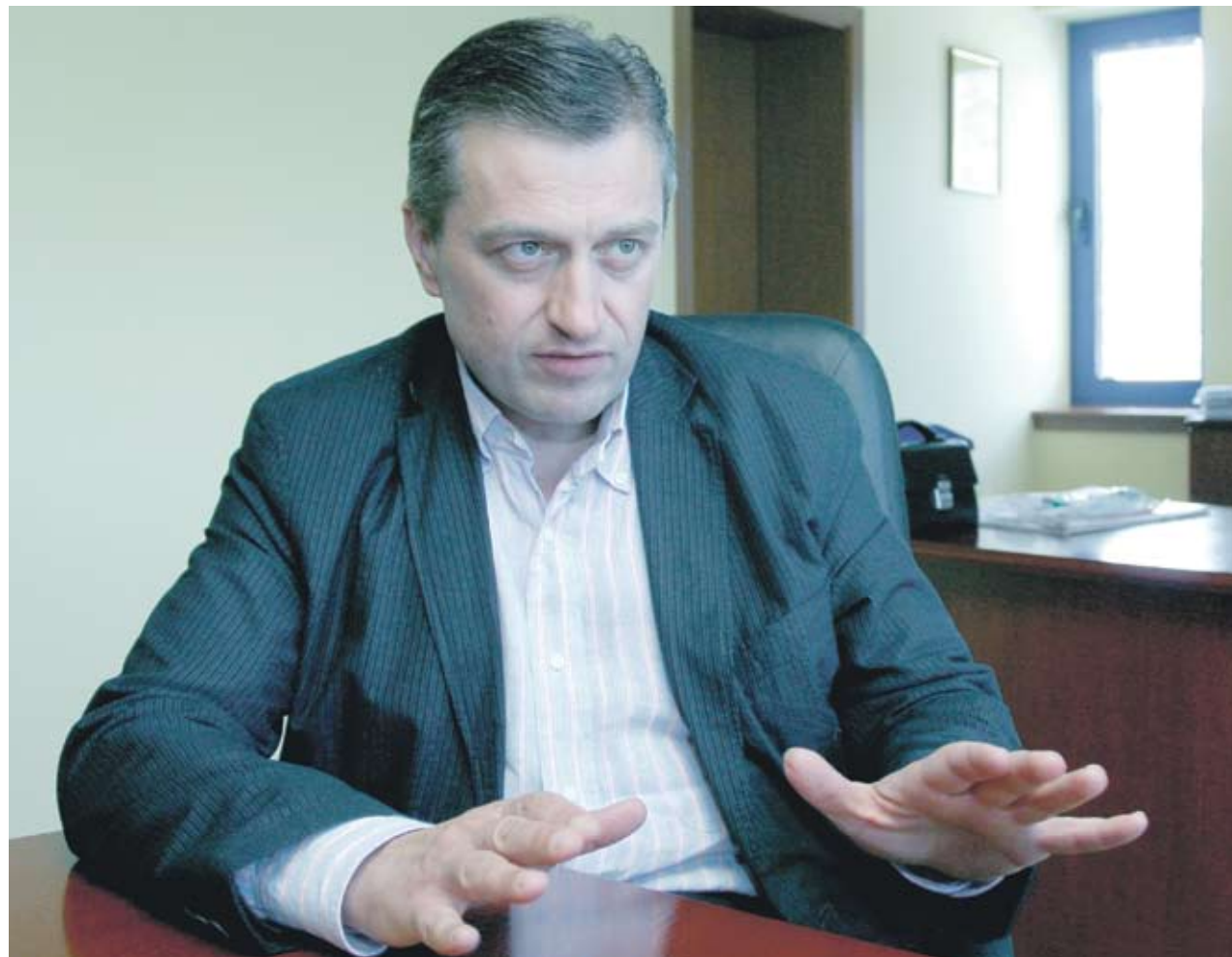
Проблемът е, че при изчисляването на този резултат се взема недостатъчен резерв. Ако трябва да се заделя нормален резерв, загубата ще е по-голяма.

Съдебната практика е много важна, тъй като големите щети минават през съд. Присъдените суми започнаха да се повишават през последните две години, а как ще растат през следващите пет години - никой не знае. Ако вървим към европейската практика, съдилищата ще присъждат все по-големи суми. Затова една щета, която е станала днес, но се обявя след 4 години, ще струва много повече. Застраховката „Гражданска отговорност“ е продукт, опасен за бъдещото развитие на дружествата.

► **Успяха ли компаниите да се опълчат на кризата, или все още се борят с нея?**

- Повечето компании се справят добре с кризата. Конкуренцията се усили, тъй като доста дружества вече предлагат по-ниски цени. Това ще доведе до по-слаби покрития на щети, защото няма откъде да дойдат пари за плащане към клиентите. Това означава, че хората трябва да избират по-евтиния продукт, който е със слаби застрахователни покрития, или по-скъпия, който би трябвало да донесе по-добра и пълна защита.

► **В тези времена в борбата за пазарен дял компа-**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ните прогължават да свалят цените?

- Свалят, но мисля, че това е нормално. Всеки се стреми да оцелее по някакъв начин. Ние не се притесняваме от тази конкуренция, защото за нас е важно да предложим услуга. И при нас има по-ниски цени, но обясняваме на клиента защо е така. Даваме му право на избор. Ако цената му е по-ниска, ще участва в щетите с малък процент или някое покритие ще отпадне. Всяко нещо струва пари и това трябва да се обяснява на клиентите.

► **Ако не се лъжа, предлагате най-ниската цена по „Гражданска отговорност“?**

- В момента за двигател

до 1800 куб. см е една от най-ниските.

► **Защо свалихте цените?**

- Установихме, че имаме клиенти, които са добри и лоялни, и те са най-вече в тази група. Ние ще им предложим по-ниска цена на полицата, дори и да излезем на загуба с този продукт. Ще им предложим и други облекчения. Например ако си купи „Каско“ и „Гражданска“, получава 5% отстъпка от първото, което не е малко. В имущественото застраховане също можем да дадем отстъпки.

► **Вече ще изплащате обещанията до 24 часа, а имате и договори със сервизи, които да обслужват коли независимо от**

” **Загубата при задължителната застраховка я има, но е малка - от порядъка на 15-20 млн. лв. С малки усилия тя може да бъде стопена**

възрастта. Тези нови услуги за стари клиенти ли са предназначени, или са в търсене на нов пазарен дял?

- Тези услуги ги предлагаме на всички наши клиенти, като целта, разбира се, е да се привлекат и нови. Когато има добро обслужване, един клиент казва на друг и след време ще има положителен

ефект.

Изплащането на малки щети в София и Варна става до три часа. В останалите градове е до 24 часа. В София и Варна имаме големи ликвидационни центрове и по-лесно и бързо се обработват щетите. Тези плащания са по експертна оценка, т.е. без сервиз. Даваме парите на човека и той решава какво да прави. Освен това имаме договори с 250-300 сервиза, които да обслужват клиентите ни.

Предлагаме и продукт „Каско“, който покрива сервиз за всякаква възраст на автомобила. Това е нещо ново и клиентите, които имат по-стари коли, са доволни, защото ние организираме и плащаме сервиза.

Израелски адвокат ще консултира продажбата на "Лев Инс"

Яков Израели ще решава дали да се заведе дело срещу държавата заради затварянето на офисите на застрахователя

Застрахователната компания "Лев Инс" е наела израелски адвокат, който да консултира продажбата на част от капитала на дружеството на чужд инвеститор. Една от целите ми е да съдействам на "Лев Инс" по привличане на нови международни инвеститори, които вече са проявили интерес, каза за в. "Пари" Яков Израели. Освен това адвокатът ще консултира и самата сделка. Ще бъде и мост между "Лев Инс" и инвеститори, които познавам, добави Яков Израели.

Продажба

"Лев Инс" обяви, че води преговори с JP Morgan и UBS за продажба на част от акциите. Това, че сме наели Яков Израели и неговата кантора, означава, че сме заинтересовани да подпишем договор с международен акционер и работим активно в тази насока, коментира Шаул Шнайдер, официален представител на израелските акционери в "Лев Инс". Според него никой не е заявил намерение да продава дял и ако се стигне до продажба, всеки акционер ще се раздели с дял, пропорционален на участието му в капитала. Израелският адвокат отказа да каже дали са водени други преговори с потенциални нови акционери. Той обаче добави, че е възможно скоро да има продажба на дял от "Лев Инс" на голям инвеститор. Ако се прецени, че нещата са положителни, това ще се случи, твърди

▶ Яков Израели ще консултира "Лев Инс" и по казуса със затварянето на офисите на дружеството от полицията

Израели.

В края на март Шаул Шнайдер обяви, че IPO на "Лев Инс" ще е в началото на 2011 г., като тогава плановите бяха листването да стане още през първото тримесечие. По последни данни от застрахователя ще изчакат резултатите за първото тримесечие на следващата година, преди да подготвят проспекта. Работим активно по въпроса за IPO, като плановете са за второто тримесечие на 2011 г., обяви последно Шнайдер.

Дела

Освен консултации по продажбата на "Лев Инс" Яков Израели е започнал да съби-

ра материали по казуса със затварянето на офисите на дружеството от полицията. Все още обаче е рано да се каже дали ще се заведе дело срещу държавата, каза адвокатът. По думите му, ако в българското законодателство не се разрешава влизане без съдебна заповед и ако след акцията са нанесени щети, е логично държавата да изплати компенсация на "Лев Инс". Познавам законодателството в Израел и САЩ, но не знам да има закон, който да позволява на държавата да влезе в офисите на частно дружество без съдебна заповед, каза Израели.

Атанас Христов

"Бул Инс" и "Давит ЕК" създадоха общо дружество

Новият застрахователен и автомобилен център е с площ от 4000 кв. м

"Бул Инс" и "Давит ЕК Автоцентър" създадоха общ застрахователен и автосервизен комплекс. В него ще са съсредоточени всички услуги, които са необходими на клиентите, застраховали колите си. В комплекса ще има застрахователен салон, банков офис, място за маркиране на автомобилите, салон за завеждане и ликвидация на щетите и сервизна дейност. Центърът е с площ от 4000 кв. м.

Приоритет за дружеството е непрекъснато да подобрява качеството на обслужването на клиентите си, каза Стоян Проданов, изпълнителен директор на "Бул Инс". По думите му това трябва да е както при предлагането на застрахователните продукти, така и при ликвидацията на щетите.

Според последните данни

▶ Ще се стремим да подобряваме качеството на обслужването на клиентите си, каза Стоян Проданов, изпълнителен директор на "Бул Инс"

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

на Комисията за финансов надзор "Бул Инс" излезе на трето място по пазарен дял в общото застраховане. В периода януари - март компанията е продала полици за 35.16 млн. лв., което означава 10.2% пазарен дял. В края на март "Бул Инс" е с най-голям дял при продажбата на "Каско". Над 17% от премиите от автомобилната полица са

реализирани от "Бул Инс". Печалбата на дружеството през първото тримесечие на 2010 г. се увеличава с 45% на годишна база и достига 2.4 млн. лв. "Бул Инс" има активи за 135.7 млн. лв., като 61.25 млн. лв. от тях са инвестиции. Дружеството залага основно на депозити, където е вложило 33.5 млн. лв., и ДЦК, в които са инвестирани 13.6 млн. лв.

ДЗИ с промоция по застраховка „Каско“

Полицата ще е валидна в България и в ЕС

41.37

▶ млн. лв. са премиите приходи на „ДЗИ - Общо застраховане“ за първото тримесечие на 2010 г.

„ДЗИ - Общо застраховане“ намали цените по застраховката „Каско+“. Втората по големина общозастрахователна компания предлага на клиентите си без пътни инциденти с 20% по-ниска цена. Тя важи за времетраенето на застраховката.

За нови клиенти на дружеството също ще има отстъпки. Намаление може да получат и тези, които

плащат еднократно, както и избралите „Гражданска отговорност“ в ДЗИ. В зависимост от покритията клиентът може да плати до 40% по-малко от основната цена на полицата, твърдят от ДЗИ. Промоционалната

полица е валидна за България, ЕС и за страните от споразумението „Зелена карта“. Тя осигурява безплатна пътна помощ у нас и безплатен автоасистанс в чужбина за леки и лекотоварни автомобили. За първите три месеца „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД е на второ място по пазарен дял. Компанията е продала застраховки за 41.37 млн. лв. Дружеството е реализирало загуба от 651 хил. лв., показват данните на КФН. ДЗИ има активи за близо 330 млн. лв.

"Гражданска отговорност" е опасна за...

от стр. 21

▶ Мненията на пазара са, че борбата за клиентите трябва да е в услугите, а не в цените. Вие какво мислите?

- Напълно съм съгласен, че услугите са много по-важни от цените.

▶ Кои са най-големите проблеми на общозастрахователния пазар?

- Основният проблем е "Гражданската отговорност", защото според мен компаниите, които разчитат само на задължителната застраховка, са финансово нестабилни. Стабилни са онези, които имат диверсифициран

портфейл, а ГО е част от бизнеса им. Това е основен проблем, който може би трябва да се реши от надзора, тъй като Комисията за финансов надзор има правомощия да наблюдава какво се случва на пазара.

Друг проблем са тези данъци върху оборота, които ту се появяват, ту изчезват и накрая вече се отказва от въвеждането им. Вероятно ще има само косвени налози, но дали и тях ще ги има, не знам. Подобен данък оскъпява застрахователния продукт. Вместо застраховка клиентът ще предпочете друг продукт, а това ще намали приходите в компаниите. Ефектът за

правителството ще бъде нищожен, тъй като те ще сложат данък върху намаляващ обем.

▶ Очаквате ли скоро да започне да действа еднинна електронна полица?

- Това е нещо много добро. Ние сме готови, имаме добър софтуер, който може да изпраща данни към надзор или друга организация. От близо 6 години издаваме само електронни полици.

Приветствам това, тъй като подобна обща база данни ще даде по-добра основа за анализи. Ще можем да дадем и по-добра и реална цена на кли-

ентите. Но кога ще стане, не знам.

▶ Каква част от приходите ви се формират от брокери?

- Около 30%. Това са и средните нива за пазара.

▶ Какви са очакванията ви за сектора през оставащите месеци на 2010 г.?

- Очаквам годината да донесе спад на премиите приходи, което е нормално.

Въпросът е как да си прочистим вътрешния двор, както се казва, и да успеем да подобрим организацията и администрацията в компаниите.

Не очаквам цената на ГО да расте до края на годината, тъй като в момента цените са каквито бяха преди повече от половин година. Ще има изчакване кой ще издържи. Надявам се да има повече клиенти по "Каско", защото сега има повече продукти - и евтини, и скъпи. Дано това да помогне на клиента да осъзнае, че това е полезно за него, и да си купи полица, макар и с частично покритие.

▶ По-добра или по-тежка е 2010 г. за "Алианц" спрямо 2009 г.?

- Годината е нормална. Запазваме нивата на печалба и финансова стабил-

ност. Като видях данните за "Каско" застраховането, се зарадвах, защото имаме най-малък спад. Ние имаме много лизингови коли, а знаем, че лизингът се срива. Това означава, че сме увеличили индивидуалните си клиенти извън лизинга.

Скоро имаше изследване за любими марки в над 20 категории. За моя радост "Алианц" беше любима марка сред застрахователите.

▶ Очаквате ли да има сливания и придобивания между застрахователите у нас?

- Не.

Атанас Христов

Интервю Любомир Пунчев, директор "Банкиране на дребно" в УниКредит Булбанк

Кредитите остават скъп ресурс

Лихвените нива отпреди кризата няма да се върнат през тази и следващата година

► **Господин Пунчев, според статистиката лихвите по новоотпуснати кредити и новосключени депозити се понижават. В същото време лихвите по стари кредити се увеличават. Как обяснявате това явление?**

- Лихвите по новите кредити, които отпускат банките, са по-ниски от лихвите, при които банките бяха готови да отпускат кредити преди 6 месеца. В момента лихвите са по-ниски по две основни причини. Първата е, че е време банките да започнат да се връщат към нормалния си темп на работа и както всички останали компании да реализират печалба и да осигуряват възвръщаемост на капитала на своите банки майки. Тази възвръщаемост няма как да се постигне, ако банките извършват влогонабирателна дейност на цени, които нямат нищо общо с базите, които се използват в цяла Европа - LIBOR, EURIBOR и т.н. През цялата минала година и през първите три месеца на тази банките бяха ангажирани, от една страна, със съкращаване на разходи, а от друга - с генериране на сериозен разход за изплащане на лихви по депозитната маса, която беше събрана през миналата година при много високи ценови нива. Това е сериозен разход, който трябва да бъде покриван. Поради това банките бяха принудени да свиват маржа между лихвените нива, при които отпускат кредити, и тези по депозитите. Въпреки че са налице положителен марж и печалба, в процентни изражения те са в много по-балансиран вид в сравнение с нивата през 2007-2008 г.

► **Каква беше картината тогава?**

- Банковата печалба и възвръщаемостта на банковите активи в България бяха много по-високи в сравнение с останалите страни. Причината беше, че маржовете между цената на депозитния и кредитния ресурс бяха много по-големи, т.е. лихвените нива по кредити не бяха високи, но и депозитите бяха с доста по-ниски лихви.

► **По-активно бизнес кредитиране не можем да очакваме преди третото-четвъртото тримесечие на годината**

Това отговаря на въпроса защо се свиха маржовете. Маржовете се свиха, защото ресурсът, който банките привличат в момента, е скъп. В същото време те са принудени да отпускат кредити, за да генерират положителна финансова дейност. А при тази пазарна ситуация няма как да правиш активно кредитиране при лихвени нива, които са равни на цената на ресурса плюс маржа, който бяхме свикнали да виждаме на пазара. Това е причината лихвите по кредити да са по-ниски. Но банките все още са по-рестриктивни и много ясно отчитат цената на ресурса. Лихвените нива в България нямат нищо общо с LIBOR, SOFIBOR, EURIBOR и т.н. Сравнението на лихвите у нас с тези показатели е популизъм.

► **Ще се върнат ли лихвените нива отпреди кризата?**

- Не, няма да се върнат тази година, както и следващата. В по-дългосрочен план ни предстои влизане в европейския валутен механизъм и управляване на финансовите условия в България като това в Европа. Когато това нещо се случи, лихвените нива по кредити за граждани ще се доближат до тези на останалите държави в Европейския съюз. Но към тях ще се добавя и допълнителната премия за риска в нашата държава, който е по-висок.

Не очаквайте тази и следващата година да има нива по потребителски кредити в размер на 7-8% и горе-долу същите нива по ипотечни кредити в левове. Лихвите по ипотечни кредити в евро може да достигнат до 7.7, 8-8.5%. Но ресурсът все още е скъп. Ние сме принудени от пазарните условия да предлагаме такива лихви. Ако една институция привлича ресурс в левове на 5%, към тях трябва да добави цената на риска - между 2 и 3%, поне 2% за поддържане на администрацията и печалбата поне още 3%. Така минималното ниво за кредитиране в левове става 12%.

► **Как клиентите трябва да избират банката, от която взимат кредит?**

- Ако клиентът има нужда от пари, той ще търси бързина при получаване на заема. Ако не е затруднен, ще направи информирано избор - ще пообиколи малко банки и ще си избере. В този смисъл това, което новият закон за потребителския кредит въвежда за информираността, е много хубаво.

► **Време е банките да започнат да се връщат към нормалния си темп на работа и както всички останали компании да реализират печалба**

12

► процента е минималното ниво за кредитиране в левове

8.5

► процента е максималният размер, който може да достигнат лихвите по ипотечните кредити в EUR

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

► **Защо се покачват лихвените нива по някои стари кредити?**

- Лекото покачване на лихвите е нормално и съм сигурен, че то е обяснено в договорите. Цената на ресурса скача и заради това банките повишават лихвите. Но те вече не увеличават така масово лихвите по стари кредити, както го правеха например миналата година.

Тези действия на банките - да предприемат изравняване на лихвите по старите заеми със сегашни нива - бяха наложени от пазарната ситуация. Тя задължава всички институции да работят за запазване на стабилността на системата, което е от полза за всички. Причината за това повишение може да се търси не на последно място и в поведението на потребителите. Всеки, който е обикалял банките

месец след месец в търсене на депозита с най-добра лихва (т.нар. депозитен туризъм), е допринесъл за това.

► **Вече се понижават лихвите по депозити. Това означава ли, че ще спре увеличението на лихвите по кредити?**

- Да, точно това означава.

► **Един депутат заяви, че по-осезаемо намаление на лихвите у нас ще има чак когато се приеме еврото. Това така ли е?**

- Не. Лихвите по кредитите зависят от цената на ресурса и от желанието на банките за реализиране на печалба. Ако има голямо парично предлагане и голяма степен на спестовност, тогава цената на риска ще е по-ниска.

► **Как определяте икономиката?**

- Произвеждаме в пъти

по-малко, отколкото произвеждат останалите държави, но това са икономическите реалности.

► **Ще станем ли свигетели на размразено кредитиране тази година?**

- Кредитирането започва да се активизира в сравнение със същия период на миналата година. Все още не са достигнати нивата на бума през 2008 г., но кредитирането се раздвижва. Вече има ръстове не само при ипотечното и потребителското, но и при фирменото кредитиране. Целта на банките не е да държат парите на депозитите. Напротив - ние искаме да ги даваме, за да работи икономиката и да се генерира печалба.

► **Кога фирменото кредитиране ще бъде по-активно?**

- Още е рано да се каже

кога ще бъдат достигнати нивата от 2007-2008 г. Но по-активно бизнес кредитиране не можем да очакваме преди третото-четвъртото тримесечие на годината.

► **Какво се случва с лошите кредити? Статистиката показва, че те се увеличават, но в сравнение със същия период на миналата година движението им е по-бавно.**

- Нормално е в един момент нивата на лошите кредити да достигнат степен на наситеност.

Проблемите с лошите кредити трябва да бъдат решавани и от банките, и от клиентите. Топката не е в ръцете само на едните или само на другите. Факт е, че и банките досега не са работили в подобна ситуация.

Радослава Димитрова

Цитат

” Кметът Йорданка Фандъкова е твърдо “за” реконструкцията на Женския пазар

► Вили Лилков, общински съветник от ДСБ

Инвестиции

Изпълнението на проекта може да започне най-рано до няколко месеца

Арх. Петър Диков вече е разпоредил изготвянето на инвестиционни планове за осъществяването на проекта за реконструкцията на Женския пазар. Преди това обаче някои павилиони трябва да бъдат затворени и теренът да бъде подготвен, каза пред в. “Пари” общинският съветник от ДСБ Вили Лилков. Едва тогава може да започне работата. С изпълнението на проекта може да се заеме самата община, като обяви обществена поръчка. За целта трябва да намери парите. Това може да стане много лесно, като кметството се освободи от някои ненужни имоти, предлага Лилков. Вторият вариант е търговското дружество, което и в момента управлява пазара, да поеме изпълнението. Това означава, че то ще продължи да стопанисва пазара и че той ще влезе в актива на дружеството. Третият начин е чрез обявяване на концесия. Общината обаче няма такава практика.

Софийското Сохо

Едно от първите училища в София “Св. св. Кирил и Методий”, построено още в края на XIX в., има едва 120 възпитаници, казва Иван Караманов от гражданския инициативен комитет “Възраждане”. То се намира в непосредствена близост до Женския пазар, превърнал се в символ на столичната престъпност. Хората бягат от квартала, защото се страхуват да пускат децата си на училище тук, добавя Караманов. Членовете на комитета отново повдигнаха завесата около драмата с реконструкцията на пазара. Те искат районът незабавно да бъде облагороден. Затова събраха около 2700 подписа, които до края на тази седмица ще предадат лично на столичния кмет Йорданка Фандъкова.

Две години по-рано

През 2008 г. на сесия на общинския съвет беше приет проект на арх. Росица Никифорова за реконструкция на пазара. Целта беше районът да се облагороди, озелени и криминалният контингент да бъде туширан. Тогава обаче редица сдружения за опазване на архитектурното и историческото наследство на града се обявиха срещу плана. Той предвиждал заличаване на автентичния облик на район “Възраждане”. Мястото е пълно със сгради, строени в архитектурния стил от края на XIX и началото на XX в. Голяма част от тях са паметници на културата, които в момента безмилостно се рушат под натиска на времето.

Пробален строеж

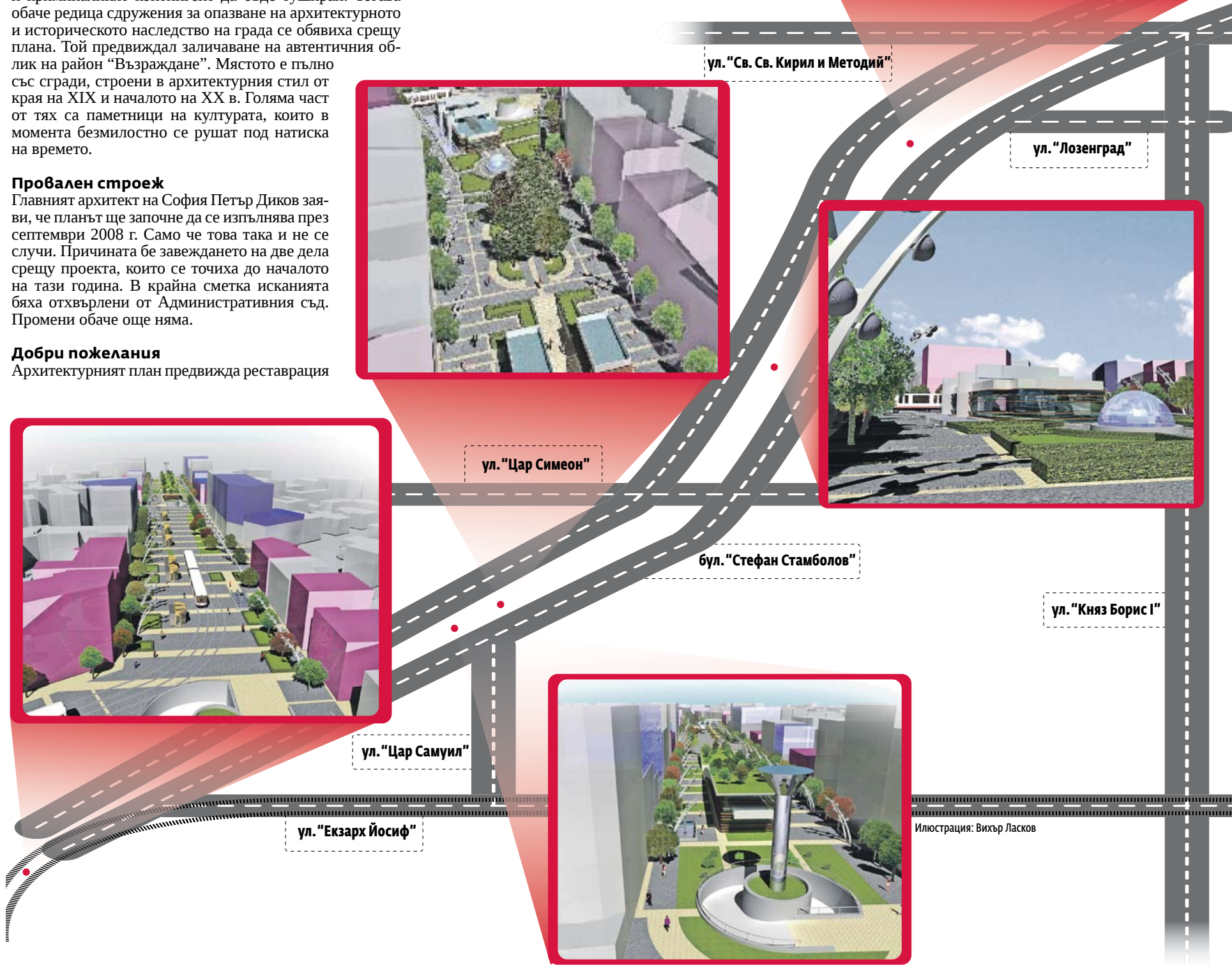
Главният архитект на София Петър Диков заяви, че планът ще започне да се изпълнява през септември 2008 г. Само че това така и не се случи. Причината бе завеждането на две дела срещу проекта, които се точиха до началото на тази година. В крайна сметка исканията бяха отхвърлени от Административния съд. Промени обаче още няма.

Добри пожелания

Архитектурният план предвижда реставрация

на всички стари сгради в района, а не тяхното събаряне. Ще бъдат изградени и два подземни паркинга с капацитет от 458 места. Проектът на Никифорова предвижда още изграждането на улица на ресторантите, разположена в карето между бул. “Тодор Александров” и улица “Пиротска”. “Екзарх Йосиф” щяла да се превърне в улица на занаятите и антикарварните магазини. В проекта са заложили нови чешмички, градски часовник с воден ефект и водни площи с декоративни елементи, както и изграждането на галерия. Специален знак ще украсява символичния вход на зоната за отдых при бул. “Тодор Александров”. Близо 70% от района щял да се превърне в зелена зона. Австрийският архитект Харалд Трап дори предвижда развитието на Женския пазар да наподобява това на лондонското Сохо - от невзрачен бедняшки район през бохемски център до елитен квартал със скъпи недвижими имоти.

Елена Петкова

Илюстрация: Вихър Ласков